

«Схвалено»
на засіданні педагогічної
ради Бібрського опорного ліцею
ім. Уляни Кравченко
від 31.08.2023 р.
протокол №1

«Затверджено»
Керівник Бібрського
опорного ліцею
Уляни Кравченко
Гавінська Г.М.
31.08.2023

ПОЛОЖЕННЯ
про внутрішню систему забезпечення якості освіти
Бібрського опорного ліцею імені Уляни Кравченко
Бібрської міської ради
Львівського району Львівської області
(нова редакція)

ЗМІСТ

I. Загальні положення	3
II. Стратегія (політика) та процедури забезпечення якості освіти	7
III. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності.....	11
IV. Освітнє середовище закладу освіти	13
V. Система оцінювання здобувачів освіти	17
VI. Система педагогічної діяльності	25
VII. Система управлінської діяльності	34
VIII. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу	40
IX. Інформаційна система для ефективного управління закладом освіти.....	42
X. Моніторинг та самооцінювання якості освіти.....	46
XI. Прикінцеві положення	51
Додаток 1 Форма самооцінювання освітнього середовища закладу освіти	52
Додаток 2 Форма самооцінювання системи оцінювання здобувачів освіти	56
Додаток 3 Форма спостереження за навчальним заняттям	57
Додаток 4 Форма самооцінювання системи педагогічної діяльності	61
Додаток 5 Форма самооцінювання функціонування інформаційних систем	63
Додаток 6 Форма самооцінювання системи управлінської діяльності	64

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти встановлюються єдині вимоги до організації, функціонування та постійного вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти у Бібрському опорному ліцеї імені Уляни Кравченко Бібрської міської ради Львівського району Львівської області (далі – заклад освіти).

1.2. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти (далі – Положення) у Бібрському опорному ліцеї імені Уляни Кравченко Бібрської міської ради Львівського району Львівської області розроблено відповідно до вимог частини третьої статті 41 Закону України «Про освіту», відповідно до вимог частини шостої статті 42, 43, 52 Закону України «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, Статуту закладу освіти та інших нормативних документів.

1.3. Терміни та їх визначення, що вживаються в Положенні:

- **Положення** – локально-правовий акт, що визначає основні правила організації, описує мету, структуру, взаємні обов'язки групи людей чи організацій, які об'єдналися для досягнення спільної мети.
- **Стратегія** – довгостроковий, послідовний, конструктивний, раціональний, підкріплений ідеологією, стійкий до невизначеності умов середовища план, який супроводжується постійним аналізом та моніторингом в процесі його реалізації та спрямований з певною метою на досягнення успіху в кінцевому результаті.
- **Процедура** – офіційно встановлений чи узвичаєний порядок здійснення, виконання або оформлення чого-небудь.
- **Механізм** – комплексний процес, спосіб організації.
- **Критерії** – вимоги для визначення або оцінки людини, предмета, явища (або ознака, на підставі якої виробляється оцінка).
- **Правило** – вимога для виконання якихось умов всіма учасниками якої-небудь дії.
- **Інструмент** – засіб, спосіб для досягнення чогось.
- **Моніторинг та самооцінювання якості освіти** - система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях, у закладах освіти (інших суб'єктах освітньої діяльності), встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей.
- **Інклюзивне освітнє середовище** – сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей.
- **Універсальний дизайн у сфері освіти** – дизайн предметів, навколишнього середовища, освітніх програм та послуг, що забезпечує їх максимальну придатність для використання всіма особами без необхідної адаптації чи спеціального дизайну.

- **Розумне пристосування** – це запровадження, якщо це потрібно в конкретному випадку, необхідних модифікацій і адаптацій з метою забезпечення реалізації особами з особливими освітніми потребами конституційного права на освіту на рівні з іншими особами.
- **Ресурсна кімната** – спеціально облаштована кімната, що відповідає вимогам доступності та універсального дизайну, призначена для надання (проведення) індивідуальних та/або групових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (занять); психологічного розвантаження, соціально-побутового орієнтування, формування навичок самообслуговування.
- **Академічна доброчесність** – сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.
- **Портфоліо вчителя** – це збірник матеріалів, які були створені і зібрані вчителем.
- **Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ)** – це технології, спрямовані на створення, розповсюдження та обробку інформаційних ресурсів.
- **Інформаційна система (ІС) закладу освіти** – це комплекс технічних, програмних засобів та ресурсів, що включає обчислювальне і комунікаційне обладнання, програмне забезпечення та персонал, який забезпечує підтримку і управління динамічної інформаційної моделі системи освіти для задоволення інформаційних потреб в освітній, управлінській та фінансово-господарській діяльності закладу освіти.

1.4. Метою функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти є забезпечення вимог, що обумовлені законодавчими, іншими нормативно-правовими актами щодо якості надання освітніх послуг шляхом створення системи моніторингу якості освітнього процесу.

1.5. Завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

- підвищувати якість освітніх послуг і забезпечувати довіру до результатів навчання;
- створювати умови навчання та праці, які забезпечують партнерство учасників освітнього процесу;
- отримувати постійний зворотній зв'язок від учасників освітнього процесу щодо якості освіти, відзначати успішні практики та вчасно реагувати на виявлені проблеми;
- приймати обґрунтовані управлінські рішення, які спрямовані на підвищення якості освіти та освітньої діяльності;
- постійно вдосконалювати освітнє середовище, систему оцінювання учнів, педагогічну діяльність, управлінські процеси закладу освіти;
- забезпечити прозорість діяльності закладу освіти і готовність до змін в інтересах учасників освітнього процесу.

1.6. Принципами розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти є:

- дитиноцентризм;
- людиноцентризм;

- орієнтація на місію;
- автономія закладу освіти;
- демократизм;
- компетентнісний підхід до формування мети, змісту та результатів навчання;
- постійне вдосконалення;
- практична спрямованість освітнього процесу;
- академічна доброчесність;
- вплив зовнішніх чинників - місцева громада, освітня державна політика, засновники, тощо.

1.7. Внутрішня система забезпечення якості освіти в закладі включає:

- стратегію та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- критерії, правила і процедури створення оптимального освітнього середовища;
- критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів (кадрових, фінансових, матеріальних, інформаційних, наукових, навчально-методичних тощо) для організації освітнього процесу;
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування.

1.8. Положення регламентує зміст і порядок забезпечення якості освіти для здобувачів загальної середньої освіти за такими напрямками:

- освітнє середовище;
- система оцінювання освітньої діяльності здобувачів освіти;
- система педагогічної діяльності;
- система управлінської діяльності.

1.9. Напрями освітньої діяльності поділяються на компоненти:

- політика та процедури забезпечення якості освіти;
- система та механізми забезпечення академічної доброчесності у закладі освіти;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
- інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або

документами закладу освіти.

1.10. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти поширюється на усіх учасників освітнього процесу Бібрського опорного ліцею імені Уляни Кравченко.

II. СТРАТЕГІЯ (ПОЛІТИКА) ТА ПРОЦЕДУРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

2.1. Забезпечення якості освіти є багатоплановим процесом і передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- удосконалення планування освітньої діяльності;
- застосування системи внутрішнього і зовнішнього моніторингу якості освітньої діяльності та якості освіти для відстеження та коригування результатів освітньої діяльності;
- організацію освітнього процесу, яка найбільш адекватно відповідає сучасним тенденціям розвитку національної освіти;
- надання якісної освіти здобувачам освіти усіма педагогічними працівниками, відповідальності кожного педагогічного працівника за якість освітніх послуг та відповідальність кожного здобувача освіти за результати свого навчання;
- функціонування системи формування компетентностей у здобувачів освіти;
- підвищення якості підготовки здобувачів освіти шляхом впровадження нових освітніх технологій та методик навчання;
- професійне зростання керівних та педагогічних працівників та покращення кадрового потенціалу закладу (атестація, сертифікація, самоосвіта, стимулювання діяльності, системний контроль за якістю надання освітніх послуг, конкурсний відбір на вакантні педагогічні посади, введення рейтингової системи оцінки діяльності педагогічних працівників);
- наявність необхідних ресурсів (кадрових, фінансових, матеріальних, інформаційних, навчально-методичних тощо) для організації освітнього процесу;
- забезпечення публічності та прозорості інформації про діяльність закладу освіти відповідно до чинного законодавства,
- наявність інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- створення ефективної системи забезпечення академічної доброчесності діяльності педагогічних працівників та здобувачів освіти,
- створення в закладі інклюзивного освітнього середовища;
- запобігання та протидія булінгу (цькуванню);
- інші процедури та заходи, визначені закладом(можуть змінюватись та коригуватись).

2.2. Стратегія (політики) та процедури забезпечення якості освіти базуються на таких принципах:

- **принцип дитиноцентризму:** врахування освітніх потреб і очікувань; орієнтація, на потреби й очікування здобувачів освіти, а також врахування очікувань інших учасників освітнього процесу та зацікавлених сторін, суспільства;
- **принцип відповідності** Державним стандартам загальної середньої освіти та нормативно-правовим документам;
- **принцип органічної єдності** заходів щодо забезпечення якості освіти з освітнім процесом: внутрішня система забезпечення якості освіти має бути природною і невід'ємною складовою діяльності закладу освіти;
- **принцип процесного підходу**, що розглядає діяльність закладу як сукупність

освітніх процесів, які спрямовані на реалізацію визначених закладом стратегічних цілей, при цьому управління якістю освітніх послуг реалізується через функції планування, організації, мотивації та контролю;

- **принцип цілісності**, який вимагає єдності впливу освітньої діяльності, їх підпорядкованості, визначеній меті якості освітньої діяльності, яка передбачає всебічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання упродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності;
- **принцип розвитку**, що виходить з необхідності вдосконалення якості освітнього процесу відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, аналізу інформації про результативність освітньої діяльності;
- **принцип відкритості і прозорості**: відкритий доступ до інформації про процеси, що відбуваються у закладі освіти, якість їхньої освітньої діяльності та якість освіти закладу освіти;
- **принцип безпечності і відповідальності**, який вимагає створення безпечного середовища для здобувачів освіти з запобіганням і протидії насильству;
- **принцип безперервності**, що свідчить про необхідність постійної реалізації суб'єктами освітньої діяльності на різних етапах процесу підготовки випускника закладу;
- **принцип гнучкості і адаптивності**, оскільки система освітньої діяльності змінюється під впливом сучасних тенденцій розвитку суспільства;
- **принцип партнерства**, що враховує взаємозалежність та взаємну зацікавленість суб'єктів освітнього процесу відповідно до їх поточних та майбутніх потреб у досягненні високої якості освітнього процесу;
- **принцип якості**, що залежить від взаємопов'язаних компонентів: оптимального добору педагогічних кадрів, мотивуючого освітнього середовища, використання освітніх технологій, спрямованих на оволодіння ключовими компетентностями, сприятливої для творчої роботи психологічної атмосфери.

2.3. Основні завдання стратегії:

- новий зміст;
- педагогіка партнерства;
- орієнтація на учня;
- сучасне освітнє середовище;
- виховання на цінностях.

2.4. Основними напрямками політики із забезпечення якості освітньої діяльності в закладі освіти є:

- якість освіти;
- рівень професійної компетентності педагогічних працівників і забезпечення їх вмотивованості до підвищення якості освітньої діяльності;
- якість реалізації освітніх програм, вдосконалення змісту, форм та методів освітньої діяльності та підвищення рівня об'єктивності оцінювання.

2.5. Механізм функціонування системи забезпечення якості освіти включає послідовну підготовку та практичну реалізацію наступних етапів управління:

- планування (аналіз сучасного стану освітньої діяльності та визначення дій щодо покращення освітнього процесу);
- визначення сильних сторін і проблем у розвитку (визначення пріоритетних цілей та розробка планів їх реалізації);
- організацію (переформатування/створення організаційної структури для досягнення поставлених цілей; визначення, розподіл та розмежування повноважень із метою координування та взаємодії у процесі виконання завдань);
- контроль (розробка процедур вимірювання та зіставлення отриманих результатів зі стандартами);
- коригування (визначення та реалізація необхідних дій та заходів, націлених на стимулювання процесу досягнення максимальної відповідності стандартам).

2.6. Критеріями ефективності внутрішньої системи забезпечення якості освіти є:

- здобувачі освіти, показники результатів їх навчання;
- відповідність показників успішності здобувачів освіти результатам їх навчання на кожному рівні повної загальної середньої освіти під час державної підсумкової атестації, зовнішнього незалежного оцінювання;
- якісний склад та ефективність роботи педагогічних працівників;
- показник наявності освітніх, методичних і матеріально-технічних ресурсів для забезпечення якісного освітнього процесу.

2.7. Система контролю якості за реалізацією процедур забезпечення якості освіти в закладі включає:

- самооцінку ефективності діяльності із забезпечення якості освіти;
- моніторинг якості освіти;

2.8. Процедура забезпечення якості освіти повинна бути об'єктивною, відкритою, інформаційною, прозорою.

Процедура управління процесом забезпечення якості освіти включає:

- ухвалення рішення про початок формування системи внутрішнього забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- призначення відповідальних за розробку, впровадження та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- навчання педпрацівників правилам і процедурам впровадження внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- формування та підготовка аналітичної групи з визначення ефективності впровадження та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти на окремих етапах та у цілому;
- формування Політики та Цілей у сфері якості (на перспективу, навчальний рік тощо);
- визначення видів діяльності та процесів у рамках складових внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- розробка процедур для визначених процесів (дій, заходів) (внутрішні нормативні основи закладу освіти);
- визначення та розвиток системи моніторингу якості в закладі;
- удосконалення системи аналізу та прийняття підсумкових рішень.

2.9. Очікувані результати запровадження внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

- реалізація місії закладу шляхом надання споживачам якісних освітніх послуг

- згідно з національними і світовими вимогами до закладів освіти такого типу;
- постійний розвиток і саморозвиток всіх учасників освітнього процесу в межах концепції освіти.

III. СИСТЕМА ТА МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ(ст. 42 Закону України «Про освіту»)

3. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності

3.1. Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

3.2. Дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

3.3. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерел інформації.

3.4.Порушенням академічної доброчесності вважається:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- *хабарництво* – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- *необ'єктивне оцінювання* – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

3.5. За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

3.6. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

3.7. Види академічної відповідальності учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначені Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу закладу.

3.8. Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

IV. ОЦІНЮВАННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

4.1. Освітнє середовище забезпечує комфортні та безпечні умови навчання та праці

Заклад освіти дбає про забезпечення нешкідливих умов для здійснення освітнього процесу відповідно до санітарних вимог та інших нормативних актів, що стосуються облаштування та утримання території, будівель та приміщень закладу.

У закладі освіти наявні навчальні, допоміжні приміщення, необхідні для забезпечення освітнього процесу. Дотримуються норми наповнюваності класів/груп.

Для забезпечення ефективного освітнього процесу заклад використовує спеціальне навчальне обладнання та відповідно обладнані навчальні та спеціалізовані приміщення. Територія закладу облаштована для освітньої діяльності, відпочинку учнів, занять спортом. Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення закладу відповідає його типу, спеціалізації та профілю.

Ліцей докладає зусиль, щоб облаштування території та інтер'єр приміщень були комфортними, безпечними, функціональними, що дозволяє максимально використовувати приміщення та територію закладу в освітніх цілях.

Заклад освіти забезпечує дотримання вимог безпеки життєдіяльності в освітньому процесі та дбає про те, щоб здобувачі освіти і педагогічні працівники були обізнані з правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій. Увага звертається на навчання педагогічних працівників правилам реагування у разі нещасних випадків або погіршення самопочуття здобувачів освіти чи працівників закладу.

У закладі освіти створюються належні умови для здорового харчування, здобувачі освіти забезпечуються якісною та корисною їжею.

Заклад дбає про наявність доступного та безпечного під'єднання до мережі Інтернет, формування в учасників освітнього процесу медіаграмотності, вміння розпізнавати можливі ризики в інформаційному просторі.

Заклад приділяє увагу питанням адаптації здобувачів освіти та застосовує власні підходи та методики для комфортної інтеграції учнів до освітнього процесу та життя ліцею, а педагогічних працівників до професійної діяльності у ліцеї.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

4.1.1. У ліцеї дотримано вимог санітарно-гігієнічних правил і норм; приміщення, територія закладу освіти охайні та доглянуті.

4.1.2. Ліцей забезпечений навчальними та іншими приміщеннями з відповідним обладнанням, що необхідні для реалізації освітньої програми.

4.1.3. Дизайн освітнього середовища закладу освіти функціональний та дозволяє максимально ефективно використовувати приміщення та територію закладу в освітньому процесі.

4.1.4. Здобувачі освіти та працівники закладу освіти обізнані з вимогами щодо охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій і дотримуються їх.

4.1.5. Педагогічні працівники обізнані з правилами поведінки у разі нещасного випадку зі здобувачами освіти та працівниками закладу освіти чи раптового погіршення їх стану здоров'я і вживають необхідних заходів у таких ситуаціях.

4.1.6. У закладі освіти створено умови для здорового харчування.

4.1.7. У закладі освіти створено умови для безпечного використання мережі Інтернет, в учасників освітнього процесу формуються навички безпечної поведінки в Інтернеті.

4.1.8. У закладі освіти застосовуються підходи для адаптації та інтеграції учнів до освітнього процесу, професійної адаптації працівників.

4.2. Освітнє середовище ліцею вільне від будь-яких форм булінгу, насильства та дискримінації

Важливим для закладу освіти є створення психологічно-комфортного середовища для здобувачів освіти, їхніх батьків і педагогічних працівників та організація освітнього процесу на принципах партнерства, взаємодії та недискримінації.

Керівництво ліцею дбає про психологічну та фізичну безпеку здобувачів освіти через налагодження комфортної міжособистісної взаємодії, партнерства та діалогу, прийняття і дотримання учасниками освітнього процесу норм безпечного середовища.

Для цього у закладі освіти за участю усіх учасників освітнього процесу розробляється власна політика щодо протидії булінгу. Це - антибулінгова програма, дотримання вимог якої у закладі є обов'язковим. Така політика містить алгоритми дій у різних випадках порушення дисципліни, конфліктних ситуаціях, проявах різних форм насилля.

У ліцеї розроблено чіткі і зрозумілі правила поведінки. Важливо, щоб правила не були заборонними приписами, а спрямовувались на формування позитивної мотивації.

Адміністрація та педагогічні працівники мають вибудовувати стосунки між собою та з учнями на основі партнерства і поваги, а також володіти методиками раннього виявлення ознак насилля в дитячому колективі та попереджати його виникнення і поширення.

Ліцей має піклуватись про надання необхідного та належним чином організованого психологічного супроводу здобувачів освіти. Особлива увага має приділятися дітям, які опинилися у складних життєвих обставинах або жорстокого поводження. Заклад освіти оперативно реагує на повідомлення про будь-які форми насильства або загрози його вчинення та вживає необхідних заходів щодо захисту учасників освітнього процесу, профілактики випадків насильства та реалізації принципів ненасильницької комунікації.

Заклад освіти вибудовує тісну співпрацю з органами та службами щодо захисту прав дітей, правоохоронними органами, залучаючи їх до виховних заходів із профілактики булінгу, попередження та запобігання іншому насильству.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

4.2.1. Ліцей планує та реалізує діяльність щодо протидії будь-яким проявам дискримінації, булінгу.

4.2.2. У закладі освіти оприлюднено правила поведінки учасників освітнього процесу, що забезпечують дотримання етичних норм, повагу до гідності, прав і свобод людини.

4.2.3. Адміністрація ліцею, педагогічні працівники обізнані з ознаками різних форм булінгу, іншого насильства та дотримуються порядку реагування на їх прояви.

4.2.4. У ліцеї організована робота психологічної служби, у тому числі для психологічного супроводу учасників освітнього процесу, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу, іншого насильства.

4.2.5. Заклад освіти взаємодіє з органами та службами щодо захисту прав дітей, правоохоронними органами, у тому числі залучає їх до заходів із запобігання булінгу, іншому насильству

4.3. У закладі освіти сформовано інклюзивне, розвивальне та мотивуюче до навчання освітнє середовище

Ліцей розвиває інклюзивну культуру, популяризує інклюзивні цінності, сприяє комфортній адаптації та інтеграції усіх учасників освітнього процесу. Формування інклюзивної культури відбувається через розширення можливостей для максимальної участі кожної дитини у житті закладу, культивування взаємоповаги, співпраці і толерантності до проявів різноманітності. У ліцеї створюються умови для навчання, співпраці й спілкування усіх учасників освітнього процесу (незалежно від походження, культурної та етнічної приналежності, статі, релігії, можливостей).

У співпраці із засновником заклад освіти вдосконалює облаштування освітнього простору, забезпечуючи максимальну придатність освітнього процесу та середовища для усіх осіб (принцип *універсального дизайну*) та здійснюючи у кожному конкретному випадку, залежно від індивідуальних потреб здобувачів освіти, необхідні модифікації дизайну середовища, програм, навчальних матеріалів тощо (принцип *розумного пристосування*).

Інклюзивне освітнє середовище формується також через застосування педагогічними працівниками новітніх освітніх методик та технологій роботи з дітьми із особливими освітніми потребами, реалізації корекційної спрямованості навчання (через корекційно-розвиткові заняття та освітній процес). Важливою є культура співпраці у педагогічному колективі, налагодження координації та командного підходу до розроблення індивідуальних навчальних програм, індивідуальних навчальних планів дітей та індивідуальних програм розвитку.

Заклад підтримує зв'язки з інклюзивно-ресурсним центром, залучаючи його фахівців до розроблення індивідуальних програм розвитку, консультацій педагогів закладу для надання якісного психолого-педагогічного супроводу учнів в освітньому процесі.

Для успішного розвитку кожної дитини, заклад активно розвиває зв'язок з родинами учнів з особливими освітніми потребами, залучає їх до команди фахівців з розроблення індивідуальної програми розвитку та іншої необхідної підтримки під час навчання.

Освітнє середовище закладу освіти мотивує учнів до оволодіння ключовими компетентностями, у тому числі, здорового та екологічного способу життя та фізичного розвитку. Здоров'язбережувальна компетентність має бути однією із наскрізних під час вивчення навчальних предметів і курсів.

Важливою складовою освітнього середовища закладу освіти є бібліотека, яка може використовуватися як інформаційний центр із створенням осередків для індивідуальної, групової роботи, читання, проектної роботи, консультацій тощо.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

4.3.1. Приміщення, територію ліцею облаштовано з урахуванням принципів універсального дизайну та розумного пристосування.

4.3.2. У закладі освіти застосовуються методики та технології роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, забезпечується корекційна спрямованість освітнього

процесу, інша необхідна підтримка здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

4.3.3. Заклад освіти взаємодіє з батьками дітей з особливими освітніми потребами, фахівцями інклюзивно-ресурсного центру, залучає їх до розроблення індивідуальних програм розвитку та іншої необхідної підтримки дітей під час здобуття освіти.

1.3.4. Освітнє середовище мотивує здобувачів освіти до оволодіння ключовими компетентностями, ведення здорового способу життя, екологічно доцільної поведінки, заняття спортом.

4.3.5. Бібліотека функціонує як інформаційний центр закладу освіти.

Для моніторингу та самооцінювання освітнього середовища використовується «Форма самооцінювання освітнього середовища закладу освіти» (Додаток 1) та відповідно до критеріїв та індикаторів оцінювання освітнього середовища.

V. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

5.1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень

Система оцінювання навчальної діяльності учнів у закладі освіти містить критерії, правила і процедури, за якими здійснюється оцінювання навчальних досягнень. Розроблення критеріїв, їх оприлюднення та інформування робить процес оцінювання прозорим і зрозумілим для всіх учасників освітнього процесу. Кожна виставлена оцінка має обґрунтовуватися вчителем та відповідати оприлюдненим критеріям оцінювання. При вивченні кожної теми, виконанні обов'язкового виду роботи вчитель розробляє критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти, враховуючи критерії оцінювання, затверджені Міністерством освіти і науки України, специфіку вивчення теми, освітню програму закладу освіти, компетентнісний підхід до викладання предмету (курсу). Розробляються критерії оцінювання і при використанні інших, ніж урок, організаційних форм проведення навчальних занять. Оцінювання здобувачів освіти з використанням наявних або розроблених критеріїв оцінювання дозволяє зробити цей процес прозорим і зрозумілим для всіх учасників освітнього процесу. Здобувачів освіти і батьків потрібно також поінформувати про правила та процедури оцінювання навчальних досягнень у закладі освіти.

Система оцінювання в закладі освіти спрямовується на розвиток та оволодіння учнями ключовими компетентностями. Оцінюється, у першу чергу, не обсяг засвоєних знань, а уміння використовувати ці знання для вирішення прикладних завдань. Оцінювання має ґрунтуватися на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня, а не ступеня його невдач.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

5.1.1. Здобувачі освіти отримують від педагогічних працівників інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень.

5.1.2. Система оцінювання в закладі освіти сприяє реалізації компетентнісного підходу до навчання.

5.2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти

Аналіз оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти є важливим інструментом у забезпеченні якості освітнього процесу і використовується з метою вивчення наступності, адаптації учнів, об'єктивності оцінювання, вивчення впливу форм і методів роботи, які використовує вчитель, на рівень навчальних досягнень здобувачів освіти тощо. На основі аналізу динаміки показників навчальних досягнень здобувачів освіти ліцей може приймати педагогічні і управлінські рішення щодо підвищення якості освітньої діяльності.

З метою врахування індивідуальних особливостей, здібностей та розвитку дитини у закладі освіти створюються умови для розроблення індивідуальної освітньої траєкторії. Вона дозволяє зробити освітній процес комфортним, забезпечує індивідуальний прогрес дитини у оволодінні ключовими компетентностями. Індивідуальну освітню траєкторію можна розробляти з окремого предмету (курсу) чи з групи предметів. Учитель в умовах реалізації індивідуальної освітньої траєкторії має

стати для учня тьютором, консультантом, координатором. Розроблення індивідуальної освітньої траєкторії потребує залучення психолога та комунікації з батьками.

Оцінювання в ліцеї має бути спрямоване, передусім, на розвиток учнів, воно не повинно бути інструментом покарання. З цією метою вчителі ліцею застосовують **формувальне оцінювання**. Цей вид оцінювання є важливим мотиваційним чинником для здобувача освіти та показником його прогресу у навчанні. Здобувач освіти може самостійно і усвідомлено визначати потреби освітньої діяльності і разом з учителем працювати над власним розвитком. Для формувального оцінювання можна використовувати різні інструменти (портфоліо учня, листок самооцінювання тощо).

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

5.2.1. У закладі освіти здійснюється аналіз результатів і динаміки навчальних досягнень здобувачів освіти.

5.2.2. У закладі освіти створено умови для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти.

5.2.3. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у закладі спрямоване на відстеження їх індивідуального прогресу.

5.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання

Одним із чинників, який характеризує якість освітнього процесу в ліцеї, є задоволеність учнів результатами освітньої діяльності. Система оцінювання в закладі освіти допомагає відмежувати прогрес і формувати в учнів почуття відповідальності за результати власної навчальної діяльності. Щоб процес оцінювання сприймався як здобувачами освіти справедливий, вчителі можуть долучати їх до розроблення критеріїв такого оцінювання. Спільне розроблення критеріїв (вчитель-учень) дозволяє сформувати в учнів позитивне ставлення до оцінювання і підвищити їх відповідальність за досягнення результату.

Через систему оцінювання освітньої діяльності важливо розвивати у здобувачів освіти активну життєву позицію. Це досягається як через індивідуальний підхід так і в системі наскрізного процесу виховання, який формує цінності. Тут має велике значення скоординована управлінська діяльність в закладі освіти, співпраця вчителів, класних керівників, практичного психолога, соціального педагога. У закладі освіти має бути розроблена система заходів, спрямована на формування розуміння учнями цінності освіти, навчання впродовж життя та здатності учнів самостійно оцінювати власний прогрес.

Учителі у процесі розроблення системи оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти сприяють поширенню самооцінювання і взаємооцінювання учнів. Розуміючи технологію оцінювання власної роботи, здобувачі освіти з її допомогою можуть ефективніше навчатися. Використання взаємооцінювання сприяє партнерській взаємодії між учнями. За такої методики оцінювання учні допомагають одне одному покращувати свої навчальні результати.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

5.3.1. Здобувачі освіти вважають оцінювання результатів навчання справедливим і об'єктивним.

5.3.2. Заклад освіти формує у здобувачів освіти свідоме та відповідальне ставлення до результатів власної освітньої діяльності.

5.3.3. Заклад освіти сприяє самооцінюванню та взаємооцінюванню здобувачів освіти.

5.4. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти

Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь здобувачів освіти.

Оцінювання ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень здобувача освіти.

Метою навчання є сформовані компетентності. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

1) **вільне володіння державною мовою**, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) **здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами**, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) **математична компетентність**, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень і вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань і вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) **компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій**, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) **інноваційність**, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, заклад освіти, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

б) **екологічна компетентність**, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) **інформаційно-комунікаційна компетентність**, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та

етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні й інших життєвих ситуаціях;

8) **навчання впродовж життя**, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) **громадянські та соціальні компетентності**, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і ліцею, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) **культурна компетентність**, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) **підприємливість і фінансова грамотність**, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти є:

- **контролююча** - визначає рівень досягнень кожного здобувача освіти, готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;

- **навчальна** - сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;

- **діагностико-коригувальна** - з'ясовує причини труднощів, які виникають в учня в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;

- **стимулювально-мотиваційна** – формує позитивні мотиви навчання;

- **виховна** - сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів враховуються:

- характеристики відповіді здобувача освіти: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;

- **якість знань:** повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;

- **сформованість предметних умінь і навичок;**

- **рівень володіння розумовими операціями:** вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;

- **досвід творчої діяльності** (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);

- **самостійність оцінних суджень.**

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну:

- системність знань - усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших;
- повнота знань - кількість знань, визначених навчальною програмою;
- міцність знань - тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях;
- глибина знань - усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань;
- гнучкість знань - уміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; уміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учні засвоїли знання у формі окремих фактів, елементарних уявлень
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, володіють окремими видами умінь на рівні копіювання зразка виконання певної навчальної дії.
	3	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання, потребують детального кількаразового їх пояснення.
II. Середній	4	Учні відтворюють частину навчального матеріалу у формі понять з допомогою вчителя, можуть повторити за зразком певну операцію, дію.
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал з допомогою вчителя, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять.
	6	Учні будують відповідь у засвоєній послідовності; виконують дії за зразком у подібній ситуації; самостійно працюють зі значною допомогою вчителя.
III. Достатній	7	Учні володіють поняттями, відтворюють їх зміст, уміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії.
	8	Учні вміють розпізнавати об'єкти, які визначаються засвоєними поняттями; під час відповіді можуть відтворити засвоєний зміст в іншій послідовності, не змінюючи логічних зв'язків; володіють вміннями на рівні застосування способу діяльності за аналогією; самостійні роботи виконують з незначною допомогою вчителя; відповідають логічно з окремими неточностями.
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, володіють вміннями виконувати окремі етапи розв'язання проблеми і застосовують їх у співробітництві з учителем (частково-пошукова діяльність).
IV. Високий	10	Учні володіють системою понять у межах, визначених навчальними програмами, встановлюють як внутрішньопонятійні, так і міжпонятійні зв'язки; вміють розпізнавати об'єкти, які охоплюються засвоєними поняттями різного рівня узагальнення; відповідь аргументують новими прикладами.

	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, вміють застосовувати способи діяльності за аналогією і в нових ситуаціях.
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійні роботи виконують під опосередкованим керівництвом; виконують творчі завдання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів II-III ступенів

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення.
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.
	3	Учні відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання.
II. Середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію.
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило.
	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
III. Достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії.
	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності.
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
IV. Високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення.
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

Видами оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання – це процес встановлення рівня навчальних досягнень здобувачів освіти в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів освіти є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль здобувачів освіти у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний і диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги здобувачів освіти до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) і навчальної активності здобувачів освіти.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

Семестрове оцінювання. Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання. Учень має право на підвищення семестрової оцінки (скориговану).

При цьому потрібно мати на увазі, що відповідно до Положення про золоту медаль “За високі досягнення в навчанні” та срібну медаль “За досягнення в навчанні”, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 17.03.08 № 186 та погоджено Міністерством юстиції України № 279/14970 від 02.04.08, підвищення результатів семестрового оцінювання шляхом переатестації не дає підстав для нагородження випускників золотою або срібною медалями.

Річне оцінювання. Оцінка за рік виставляється на основі семестрових оцінок.

Державна підсумкова атестація (ДПА) здобувачів освіти - означає форму контролю відповідності результатів навчання здобувачів освіти вимогам державних стандартів загальної середньої освіти на відповідному рівні освіти. ДПА проходять особи, які завершують здобуття початкової (у 4 класі), базової середньої (у 9 класі) та повної загальної середньої освіти (в 11 (12) класі).

Для моніторингу та самооцінювання системи оцінювання здобувачів освіти використовується «Форма самооцінювання системи оцінювання здобувачів освіти» (**Додаток 2**) та відповідно до критеріїв та індикаторів оцінювання здобувачів освіти.

VI. ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

6.1. Педагогічні працівники закладу освіти планують свою діяльність та прогнозують її результати, використовують освітні технології, спрямовані на оволодіння здобувачами освіти ключовими компетентностями

Важливим аспектом діяльності педагогічного працівника є планування власної діяльності та прогнозування очікуваних результатів. Розроблений календарно-тематичний план, поурочний план та навчальна програма мають відповідати державним стандартам загальної середньої освіти та враховувати специфіку роботи закладу освіти. Освітня програма, методичні рекомендації МОН надають можливість вчителю при складанні календарно-тематичного плану самостійно розподіляти обсяг годин на вивчення навчальних тем, змінювати послідовність їх вивчення, самостійно обирати організаційні форми проведення навчальних занять.

Педагогічна діяльність у закладі освіти має бути зорієнтована на оволодіння здобувачами освіти ключовими компетентностями та вмінні застосовувати їх у повсякденному житті. Для цього можна використовувати різні організаційні форми освітнього процесу (класно-урочну, навчання в групах, змішане, перевернуте навчання, квест, вебквест, навчальні екскурсії, проектну роботу тощо). Під час проведення навчальних занять вчитель обирає форми роботи, спрямовані на творчу, аналітичну роботу учнів (простеження причинно-наслідкових зв'язків, мозковий штурм, командні форми роботи, пошукову роботу тощо).

На сучасному етапі використання лише індивідуального підходу в роботі зі здобувачами освіти може бути недостатньо. Вчителі мають володіти навичками розроблення індивідуальної освітньої траєкторії учня з урахуванням вікових особливостей, фізичного та психологічного розвитку дитини та її індивідуальних освітніх потреб і здібностей. У першу чергу, індивідуальна освітня траєкторія може розроблятися для тих учнів, які потребують персонального підходу у виконанні навчальних завдань. Це можуть бути учні, які випереджають однокласників в опануванні навчального матеріалу або учні, які мають труднощі з його засвоєнням.

Учителі мають забезпечувати наскрізний процес виховання у взаємодії навчання і виховання з метою формування загальнолюдських цінностей, виховання почуття патріотизму. Предметом особливої уваги педагогічних працівників має стати розвиток відповідальності, самостійності та самоконтролю.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

6.1.1. Педагогічні працівники здійснюють планування своєї діяльності з урахуванням умов і специфіки роботи закладу, аналізують результативність планування.

6.1.2. Педагогічні працівники застосовують освітні технології, форми організації освітнього процесу, спрямовані на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти відповідно до освітньої програми.

6.1.3. Педагогічні працівники розробляють індивідуальні освітні траєкторії для здобувачів освіти, які цього потребують.

6.1.4. Педагогічні працівники у своїй діяльності забезпечують наскрізний процес виховання, який формує загальнолюдські цінності, патріотизм.

6.2. Постійне підвищення рівня професійної компетентності та майстерності педагогічних працівників

Підтвердження кваліфікації педагогічного працівника можливе лише за умови його постійного професійного зростання. Підвищувати свою кваліфікацію педагогічний працівник може за різними організаційними формами: очній, заочній, дистанційній тощо. Підвищення кваліфікації може відбуватись у вигляді курсів, семінарів, майстер-класів, тренінгів. Важливу увагу потрібно приділити підвищенню кваліфікації щодо роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Професійний розвиток – це обов'язок самого працівника, професійному зростанню якого також має сприяти заклад освіти, створюючи умови, мотивуючи педагога до професійного вдосконалення. Кваліфікаційний рівень педагогів у закладі освіти підтверджується проходженням чергової атестації і сертифікації. Наявність сертифікованих педагогів у закладі освіти може свідчити про високий показник рівня освітньої діяльності.

Однією зі складових професійного зростання педагога є його участь у дослідно-експериментальній, інноваційній роботі, яка може здійснюватися на різних рівнях (закладу освіти, регіональному, всеукраїнському). Наявність та практична спрямованість дослідно-експериментальної роботи дозволяє забезпечити інноваційну складову освітнього процесу та є ознакою високого рівня якості освітньої діяльності у закладі освіти. Педагогічні працівники закладу освіти можуть залучатись як освітні експерти, зокрема для проведення інституційного аудиту, що сприяє їх професійному зростанню та підвищенню якості освітньої діяльності, іміджу закладу освіти.

Сучасний освітній процес неможливий без використання інформаційно-комунікативних (комп'ютерних) технологій. Насамперед, учитель має вміти працювати з комп'ютерними програмами, створювати мультимедійні презентації, електронні навчальні ресурси, спілкуватися з учнями і колегами через месенджери, інтерактивні інтернет-платформи, форуми використовувати інформаційні інтернет-ресурси у своїй роботі тощо.

Педагогічні працівники можуть створювати власний освітній ресурс, представлений публікаціями, розробками, сценаріями та поширювати практичний досвід роботи через участь у семінарах, майстер-класах, тренінгах тощо. Поширення практичного досвіду сприяє підвищенню якості освітньої діяльності та може забезпечити інноваційну складову освітнього процесу.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

6.2.1. Педагогічні працівники забезпечують власний професійний розвиток і підвищення кваліфікації у різних формах, у тому числі щодо методики роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

6.2.2. Педагогічні працівники беруть участь у дослідно-експериментальній роботі, в інноваційних освітніх проектах, залучаються до роботи як освітні експерти.

6.2.3. Педагогічні працівники використовують інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі.

6.2.4. Педагогічні працівники створюють освітні ресурси (електронні презентації, відеоматеріали, методичні розробки, веб-сайти, блоги тощо), навчальні програми, освітні проекти, технології, поширюють педагогічний досвід.

6.3. Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками закладу освіти

Успішна педагогічна діяльність неможлива без комунікації між педагогічними працівниками й учнями на засадах довіри, партнерства і відкритого діалогу, співпраці між учителем і учнем та їх співтворчості. Вчитель має надавати можливість здобувачам освіти висловлювати і аргументувати свою думку. Здобувач освіти не повинен боятися ставити питання, на які не існує готової відповіді. З педагогікою партнерства тісно пов'язане особистісно орієнтоване навчання. Воно спрямоване на вирішення завдань розвитку в учнів стійкого інтересу до пізнання, бажання та вміння самостійно вчитися. Забезпечення особистісно орієнтованого підходу у навчанні має бути наскрізним і стосуватись не тільки проведення навчальних занять, але й позаурочної роботи.

Для підвищення ефективності освітнього процесу необхідний постійний діалог з батьками. Конструктивне партнерство, доброзичливі взаємини, наявність зворотного зв'язку щодо успіхів дитини, її прогресу у навчанні, залучення батьків до життя класу і школи є запорукою якісного освітнього процесу.

Підвищенню якості освітньої діяльності у закладі освіти сприяє співпраця між педагогічними працівниками через командну роботу, реалізацію спільних проектів, наставництво. Це, у свою чергу, підвищує мотивацію та кваліфікаційний рівень педагогічних працівників.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

6.3.1. Педагогічні працівники діють на засадах педагогіки партнерства та особистісно орієнтованого навчання.

6.3.2. Педагогічні працівники співпрацюють з батьками з питань удосконалення освітньої діяльності учнів і закладу освіти, забезпечують постійний зворотній зв'язок.

6.3.3. У закладі освіти існує практика педагогічного наставництва, взаємонавчання та інших форм професійної співпраці педагогічних працівників.

6.4. Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності

Академічна доброчесність є невід'ємною складовою забезпечення якості освіти, а дотримання принципів академічної доброчесності під час навчання та викладання в ліцеї впливає на формування важливих цінностей, таких, як чесність, довіра, справедливість, взаємоповага, відповідальність. Принципам академічної доброчесності мають відповідати всі аспекти педагогічної діяльності. На оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти не можуть впливати ніякі інші чинники, крім оцінювання навчальної діяльності учнів.

Педагогічні працівники мають спонукати здобувачів освіти до самостійної роботи, заохочувати до висловлювання власних думок, уникати завдань, побудованих лише на відтворенні знань. Важливо інформувати здобувачів освіти про основні принципи академічної доброчесності і дотримання її норм.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

6.4.1. Педагогічні працівники під час провадження педагогічної та наукової (творчої) діяльності дотримуються академічної доброчесності, у тому числі під час оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

6.4.2. Педагогічні працівники забезпечують дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти, у тому числі через систему оцінювання.

6.5. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників

Процедура оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника включає в себе атестацію та сертифікацію.

Атестація педагогічних працівників – це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників.

Атестація педагогічних працівників може бути черговою або позачерговою. Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років, крім випадків, передбачених законодавством.

За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання. Перелік категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначається Кабінетом Міністрів України.

Рішення атестаційної комісії може бути підставою для звільнення педагогічного працівника з роботи у порядку, встановленому законодавством.

Положення про атестацію педагогічних працівників затверджує центральний орган виконавчої влади у сфері освіти.

Один із принципів організації атестації – здійснення комплексної оцінки діяльності педагогічного працівника, яка передбачає забезпечення всебічного розгляду матеріалів з досвіду роботи, вивчення необхідної документації, порівняльний аналіз результатів діяльності впродовж усього періоду від попередньої атестації. Необхідною умовою об'єктивної атестації є всебічний аналіз освітнього процесу у закладі, вивчення думки батьків, учнів і колег учителя, який атестується тощо.

Визначення рівня результативності діяльності педагога, оцінювання за якими може стати підставою для визначення його кваліфікаційного рівня наведено в таблиці.

Критерії оцінювання роботи вчителя

I. Професійний рівень діяльності вчителя

Кваліфікаційні категорії			
Критерій	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Знання теоретичних і практичних основ предмета	Відповідає загальним вимогам, що висуваються до вчителя. Має глибокі знання зі свого предмета	Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя першої кваліфікаційної категорії. Має глибокі та різнобічні знання зі свого	Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя вищої кваліфікаційної категорії. Має глибокі знання зі свого предмета і суміжних дисциплін, які значно

		предмета й суміжних дисциплін	перевищують обсяг програми
2. Знання сучасних досягнень у методиці	Слідкує за спеціальною і методичною літературою; працює за готовими методиками й програмами навчання; використовує прогресивні ідеї минулого і сучасності; уміє самостійно розробляти методику викладання	Володіє методиками аналізу навчально-методичної роботи з предмета; варіює готові, розроблені іншими методиками й програмами; використовує програми й методики, спрямовані на розвиток особистості, інтелекту вносить у них (у разі потреби) корективи	Володіє методами науково-дослідницької, експериментальної роботи, використовує в роботі власні оригінальні програми й методики
3. Уміння аналізувати свою діяльність	Бачить свої недоліки, прогалини і прорахунки в роботі, але при цьому не завжди здатний встановити причини їхньої появи. Здатний домагатися змін на краще на основі самоаналізу, однак покращення мають нерегулярний характер і поширюються лише на окремі ділянки роботи	Виправляє допущені помилки і посилює позитивні моменти у своїй роботі, знаходить ефективні рішення. Усвідомлює необхідність систематичної роботи над собою і активно включається в ті види діяльності, які сприяють формуванню потрібних якостей	Прагне і вміє бачити свою діяльність збоку, об'єктивно й неупереджено оцінює та аналізує її, виділяючи сильні і слабкі сторони. Свідомо намічає програму самовдосконалення, її мету, завдання, шляхи реалізації
4. Знання нових педагогічних концепцій	Знає сучасні технології навчання й виховання; володіє набором варіативних методик і педагогічних технологій; здійснює їх вибір і застосовує відповідно до інших умов	Уміє демонструвати на практиці високий рівень володіння методиками; володіє однією із сучасних технологій розвиваючого навчання; творчо користується технологіями й програмами	Розробляє нові педагогічні технології навчання й виховання, веде роботу з їх апробації, бере участь у дослідницькій, експериментальній діяльності
5. Знання теорії педагогіки й вікової психології учня	Орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання, але рідко застосовує їх у своїй практичній діяльності. Здатний приймати рішення в типових ситуаціях	Вільно орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання й виховання, використовує їх як основу у своїй практичній діяльності. Здатний швидко -й підсвідомо	Користується різними формами психолого-педагогічної діагностики й науково обґрунтованого прогнозування. Здатний передбачити розвиток подій і прийняти рішення в

		обрати оптимальне рішення	нестандартних ситуаціях
II. Результативність професійної діяльності вчителя			
Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Володіння способами індивідуалізації навчання	Враховує у стосунках з учнями індивідуальні особливості їхнього розвитку, здійснює диференційований підхід з урахуванням темпів розвитку, нахилів та інтересів, стану здоров'я. Знає методи діагностики рівня інтелектуального й особистісного розвитку дітей	Уміло користується елементами, засобами діагностики і корекції індивідуальних особливостей учнів під час реалізації диференційованого підходу. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей	Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей. Уміє тримати в полі зору «сильних», «слабких» і «середніх» за рівнем знань учнів; працює за індивідуальними планами з обдарованими і слабкими дітьми
2. Уміння активізувати пізнавальну діяльність учнів	Створює умови, що формують мотив діяльності. Уміє захопити учнів своїм предметом, керувати колективною роботою, варіювати різноманітні методи й форми роботи. Стійкий інтерес до навчального предмета і висока пізнавальна активність учнів поєднуються з не дуже ґрунтовними знаннями, з недостатньо сформованими навичками учіння	Забезпечує успішне формування системи знань на основі самоуправління процесом учіння. Уміє цікаво подати навчальний матеріал, активізувати учнів, збудивши в них інтерес до особистостей самого предмета; уміло варіює форми і методи навчання. Міцні, ґрунтовні знання учнів поєднуються з високою пізнавальною активністю і сформованими навичками	Забезпечує залучення кожного школяра до процесу активного учіння. Стимулює внутрішню (мислительну) активність, пошукову діяльність. Уміє ясно й чітко викласти навчальний матеріал; уважний до рівня знань усіх учнів. Інтерес до навчального предмета в учнів поєднуються з міцними знаннями і сформованими навичками
3. Робота з розвитку в учнів загальнонавчальних вмінь і навичок	Прагне до формування навичок раціональної організації праці	Цілеспрямовано й професійно формує в учнів уміння й навички раціональної організації навчальної праці (самоконтроль у навчанні, раціональне планування	

		навчальної праці, належний темп читання, письма, обчислень). Дотримується єдиних вимог щодо усного і писемного мовлення: оформлення письмових робіт учнів у зошитах, щоденниках (грамотність, акуратність, каліграфія)	
4.Рівень навченості учнів	Забезпечує стійкий позитивний результат, ретельно вивчає критерії оцінювання, користується ними на практиці; об'єктивний в оцінюванні знань учнів	Учні демонструють знання теоретичних і практичних основ предмета; показують хороші результати за наслідками зрізів, перевірних робіт, екзаменів	Учні реалізують свої інтелектуальні можливості чи близькі до цього; добре сприймають, засвоюють і відтворюють пройдений навчальний матеріал, демонструють глибокі, міцні знання теорії й навички розв'язування практичних завдань, здатні включитися в самостійний пізнавальний пошук

III. Комунікативна культура

Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Комунікативні й організаторські здібності	Прагне до контактів з людьми. Не обмежує коло знайомих; відстоює власну думку; планує свою роботу, проте потенціал його нахилів не вирізняється високою стійкістю	Швидко знаходить друзів, постійно прагне розширити коло своїх знайомих; допомагає близьким, друзям; проявляє ініціативу в спілкуванні; із задоволенням бере участь в організації громадських заходів; здатний прийняти самостійне рішення в складній ситуації. Усе виконує за внутрішнім переконанням, а не з примусу. Наполегливий у	Відчуває потребу в комунікативній і організаторській діяльності; швидко орієнтується в складних ситуаціях; невимушено почувається в новому колективі; ініціативний, у важких випадках віддає перевагу самостійним рішенням; відстоює власну думку й домагається її прийняття. Шукає такі справи, які б задовольнили його потребу в комунікації

		діяльності, яка його приваблює	та організаторській діяльності
2. Здатність до співпраці з учнями	Володіє відомими в педагогіці прийомами переконливого впливу, але використовує їх без аналізу ситуації	Обговорює й аналізує ситуації разом з учнями і залишає за ними право приймати власні рішення. Уміє сформувавши громадську позицію учня, його реальну соціальну поведінку й вчинки, світогляд і ставлення до учня, а також готовність до подальших виховних впливів учителя	Веде постійний пошук нових прийомів переконливого впливу й передбачає їх можливе використання в спілкуванні. Виховує вміння толерантно ставитися до чужих поглядів. Уміє обґрунтовано користуватися поєднанням методів навчання й виховання, що дає змогу досягти хороших результатів при оптимальному докладанні розумових, вольових та емоційних зусиль учителя й учнів
3. Готовність до співпраці з колегами	Володіє адаптивним стилем поведінки, педагогічного спілкування; намагається створити навколо себе доброзичливу обстановку співпраці з колегами	Намагається вибрати стосовно кожного з колег такий спосіб поведінки, де найкраще поєднується індивідуальний підхід з утвердженням колективістських принципів моралі	Неухильно дотримується професійної етики спілкування; у будь-якій ситуації координує свої дії з колегами
4. Готовність до співпраці з батьками	Визначає педагогічні завдання з урахуванням особливостей дітей і потреб сім'ї, систематично співпрацює з батьками	Залучає батьків до діяльності; спрямованої на створення умов, сприятливих для розвитку їхніх дітей; формує в батьків позитивне ставлення до оволодіння знаннями педагогіки й психології	Налагоджує контакт із сім'єю не тільки тоді, коли потрібна допомога батьків, а постійно, домагаючись відвертості, взаєморозуміння, чуйності
5. Педагогічний такт	Володіє педагогічним тактом, а деякі його порушення не позначаються негативно на стосунках з учнями	Стосунки з дітьми буде на довірі, повазі, вимогливості, справедливості	

6. Педагогічна культура	Знає елементарні вимоги до мови, специфіку інтонацій у Мовленні, темпу мовлення дотримується не завжди	Уміє чітко й логічно висловлювати думки в усній, письмовій та графічній формі. Має багатий словниковий запас, добру дикцію, правильну інтонацію	Досконало володіє своєю мовою, словом, професійною термінологією
7. Створення комфортного мікроклімату	Глибоко вірить у великі можливості кожного учня. Створює сприятливий морально-психологічний клімат для кожної дитини	Наполегливо формує моральні уявлення, поняття учнів, виховує почуття гуманності, співчуття, жалю, чуйності. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей, загальної культури особистості	Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей

Сертифікація педагогічних працівників – це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника (у тому числі з педагогіки та психології, практичних вмінь застосування сучасних методів і технологій навчання), що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи.

Сертифікація педагогічного працівника відбувається на добровільних засадах виключно за його ініціативою.

Моніторинг та самооцінювання педагогічної діяльності вчителя. Для моніторингу роботи вчителя використовується «Форма спостереження за навчальним заняттям» (Додаток 3), «Форма самооцінювання системи педагогічної діяльності» (Додаток 4) та критерії оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника.

VII. УПРАВЛІНСЬКІ ПРОЦЕСИ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

7.1. Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу освіти, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань

Для досягнення високої якості освітньої діяльності заклад освіти має сформулювати й оприлюднити стратегію розвитку, що містить визначення цінностей, які сповідує заклад, та визначення цілей його розвитку на визначений період. Стратегія та заходи з її реалізації мають враховувати цілі і завдання державної політики у сфері освіти, а також стратегічні плани засновника.

У стратегії доцільно звернути увагу на умови функціонування закладу, які мають значення для досягнення цілей розвитку (місцезнаходження, територія обслуговування, контингент учнів, кадровий склад, матеріально-технічні умови), визначити напрями розвитку закладу освіти (спеціалізація, профільність), напрями професійного вдосконалення педагогічного персоналу, впровадження нових освітніх технологій, вдосконалення освітнього середовища тощо.

Управлінські рішення керівництва мають бути спрямовані на досягнення стратегічних і поточних цілей закладу освіти. З цією метою заклад освіти може розробляти та виконувати узгоджені між собою плани різного терміну реалізації (перспективний, річний, поточний) та спрямування (освітня діяльність, забезпечення умов навчання, наскрізний процес виховання тощо). Аналіз виконання планів може здійснюватися відповідно до структури системи внутрішнього забезпечення якості освіти за напрями, які визначаються закладом освіти з урахуванням вимог законодавства.

Результатом такого аналізу мають стати відповідні управлінські рішення. Заходи із підвищення якості освітньої діяльності мають здійснюватися на підставі даних про поточний стан та динаміку результатів освітньої діяльності. Це можливо забезпечити через процедури моніторингу певних компонентів освітнього процесу: ефективність управлінської діяльності, навчальних досягнень учнів, умов здійснення освітньої діяльності, соціально-психологічного клімату тощо. Моніторинг може здійснюватися шляхом вивчення документів, аналізу навчальних досягнень, опитування учасників освітнього процесу, спостереження, результатів розгляду звернень громадян, комунікації на інтерактивних платформах тощо.

Ліцей здійснює самооцінку власної діяльності та ефективності внутрішньої системи забезпечення якості освіти, що відображається у річному звіті. Річний звіт схвалюється педагогічною радою та оприлюднюється на вебсайті закладу або його засновника. Надійні та актуальні дані про діяльність закладу необхідні для обґрунтованого ухвалення управлінських рішень і підтримки системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Раціональна організація документообігу має сприяти ефективному управлінню закладом та забезпеченню якості освітньої діяльності.

В ліцеї має діяти система інформаційного забезпечення та автоматизоване середовище для роботи з даними. Важливим чинником є можливість зберігання документів в електронному вигляді. Для оптимізації інформаційного простору заклад освіти може використовувати автоматизовані системи, які дозволяють формувати бази даних про здобувачів освіти, працівників закладу, готувати та зберігати внутрішні (локальні) документи закладу освіти тощо. Необхідно забезпечити наявність

електронної бази даних матеріальних цінностей закладу освіти, зокрема, бібліотечного фонду.

В ліцеї доцільно мати безперешкодний надійний доступ до мережі Інтернет і внутрішній бездротовий зв'язок. Для оптимізації інформаційних потоків є корисним створення локальної мережі закладу освіти для організації освітнього процесу та управлінської діяльності. ІКТ повністю інтегровані у навчання на всіх рівнях і дають можливість повністю реалізувати індивідуалізований план розвитку кожного здобувача освіти ліцею.

Заклад освіти може використовувати інтерактивні платформи та сервіси для урізноманітнення організаційних форм освітнього процесу: інформаційний пошук, дистанційне навчання, змішане навчання, онлайн-курси тощо.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

7.1.1. У закладі освіти затверджено стратегію розвитку закладу освіти, спрямовану на підвищення якості освітньої діяльності.

7.1.2. В ліцеї річне планування та відстеження його результативності здійснюються відповідно до стратегії розвитку та з урахуванням освітньої програми закладу.

7.1.3. У закладі освіти здійснюється самооцінювання якості освітньої діяльності на основі розроблених та оприлюднених стратегії (політики) і процедур забезпечення якості освіти.

7.1.4. Адміністрація ліцею планує та здійснює заходи щодо утримання у належному стані будівель, приміщень, обладнання закладу освіти.

7.1.5. Розподіл обов'язків та повноважень між керівництвом ліцею забезпечує ефективне управління закладом освіти, сприяє вдосконаленню якості освітньої діяльності.

7.1.6. У закладі освіти наявна система інформаційного забезпечення (у тому числі електронний документообіг) та створене автоматизоване середовище для роботи з даними.

7.2. У закладі освіти створена та підтримується атмосфера довіри, інформаційної прозорості, конструктивної співпраці між учасниками освітнього процесу та громадою

Досягнення мети діяльності ліцею можливе за умови створення сприятливого психологічного клімату, атмосфери довіри між учасниками освітнього процесу. Визначальна умова для створення такої атмосфери – обґрунтованість і відкритість управлінських рішень.

Учасники освітнього процесу повинні мати можливість впливу на прийняття управлінських рішень через різні форми організації освітнього процесу: наради, обговорення, внесення пропозицій тощо. Особливу увагу слід звернути на підтримку співпраці між педагогічними працівниками, які мають професійно, конструктивно та толерантно спілкуватися і взаємодіяти з колегами заради досягнення кращих результатів освітнього процесу.

Ліцей має сприяти та забезпечувати необхідні умови для діяльності різноманітних форм громадського самоврядування (батьківські ради, учнівське самоврядування тощо). Надзвичайно важливим є створення реальних можливостей для дієвого впливу на значущі аспекти функціонування закладу через різноманітні форми громадянської активності (опитування, звернення, спільні обговорення тощо). Керівництво закладу

створює умови для формування відкритого освітнього середовища через залучення учасників освітнього процесу до різноманітних суспільно-значущих заходів поза межами закладу: фестивалі, екскурсії, відвідування установ культури тощо.

Адміністрація ліцею здійснює процеси управління та організації освітньої діяльності на умовах інформаційної відкритості та комунікації з учасниками освітнього процесу і громадою. Насамперед, потрібно забезпечити безумовне виконання закладом вимог статті 30 Закону України «Про освіту». Інформаційна відкритість забезпечується наявністю у закладі освіти майданчиків для інформування учасників освітнього процесу: повідомлення на сайті закладу (засновника) інших загальнодоступних електронних ресурсах, на дошках оголошень, публікація інформаційних листів, преси ліцею тощо. Спілкування між учасниками освітнього процесу може відбуватися із використанням сучасних технологій: месенджери, групи у соціальних мережах тощо.

Ліцей належним чином розробляє, затверджує та оприлюднює положення про академічну доброчесність, яке може містити визначення академічної доброчесності, можливих випадків її порушення та способів реагування на них, заходів з попередження порушень, видів відповідальності тощо. Учасники освітнього процесу мають бути ознайомлені з цим положенням та дотримуватися його вимог як справедливих та загальнообов'язкових.

Ключовим чинником формування дійсно відповідального ставлення до цих питань має стати нульова толерантність усіх учасників освітнього процесу до фактів порушення норм академічної доброчесності. Це означає, що учасники освітнього процесу мають не лише знати і дотримуватися цих норм, але й займати активну позицію у випадках, коли стають свідками можливих порушень. Має здійснюватися постійна профілактика та моніторинг дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу, ці питання мають ставати предметом розгляду на засіданнях педагогічної ради, повинна здійснюватися система мотиваційних дій, що спрямована на дотримання принципів академічної доброчесності.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

7.2.1. Керівництво закладу освіти вживає заходів для створення психологічно комфортного середовища яке забезпечує конструктивне спілкування учасників освітнього процесу та сприяє формуванню їх взаємної довіри.

7.2.2. Ліцей оприлюднює інформацією про свою діяльність на відкритих загальнодоступних ресурсах.

7.2.3. Керівництво закладу освіти на основі розробленого та оприлюдненого положення про академічну доброчесність, забезпечує дотримання його вимог, виявляє порушення та вживає заходів для протидії їм.

7.3. Керівництво закладу освіти здійснює раціональний добір кадрів, забезпечує належні умови праці та можливості для професійного розвитку працівників

Комплектація ліцею кваліфікованими педагогічними й іншими працівниками є одним з найважливіших завдань керівництва для забезпечення якісної освітньої діяльності і високої якості освіти.

Мета діяльності закладу та його освітня програма передбачають **відповідні** кваліфікаційні вимоги до педагогічних працівників. Під час формування кадрового складу керівництво закладу має враховувати кваліфікаційний рівень педагогічних

працівників. Кваліфікаційні вимоги до вчителів можуть різнитися залежно від поглибленого вивчення окремих предметів (курсів), профільної спрямованості класів або закладу освіти у цілому.

Висока якість освітнього процесу безпосередньо залежить від умов праці та вмотивованості педагогічних працівників. Тому керівництво має зробити все від нього залежне, щоб забезпечити належні умови праці, об'єктивно оцінювати професійні досягнення педагогів. Надзвичайно важливо розробити і постійно втілювати у життя різноманітні заходи з підтримки позитивної мотивації педагогічних працівників: насамперед - аргументоване матеріальне та моральне заохочення, яке спонукає працівників до більш якісної роботи та саморозвитку.

У закладі освіти мають бути створені умови для постійного професійного розвитку педагогічних працівників і підтримки власної професійної траєкторії. Керівництво, враховуючи потреби закладу та особливості освітньої програми, заохочує та підтримує методичну роботу педагогічних працівників, їхню участь у професійних конференціях, семінарах, курсах підвищення кваліфікації у різних формах, підготовку та публікацію матеріалів за темами професійної діяльності. Важливим чинником є також професійне самовдосконалення керівних працівників, що безпосередньо впливає на якість роботи закладу.

Підвищення *професійного рівня педагогічних працівників має обов'язково* отримувати формальне визнання, що впливає на професійний статус працівника та розмір його винагороди за працю. Тому керівництво закладу має належним чином організувати процес атестації та сприяти сертифікації педагогічних працівників.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

7.3.1. Керівник закладу освіти формує штат закладу, залучаючи кваліфікованих педагогічних та інших працівників відповідно до штатного розпису та освітньої програми.

7.3.2. Керівництво закладу освіти через систему матеріального та морального заохочення мотивує працівників до якісної роботи, у тому числі педагогічних працівників до саморозвитку, здійснення методичної, інноваційної, дослідно-експериментальної роботи.

7.3.3. Керівництво закладу освіти сприяє підвищенню кваліфікації педагогічних працівників.

7.4. Організація освітнього процесу, демократичне врядування, у тому числі прийняття управлінських рішень, здійснюється на засадах людиноцентризму

Головний принцип освітнього процесу – людиноцентризм – реалізується у практичній діяльності через виконання освітньої програми закладу освіти, яка розробляється відповідно до державних стандартів загальної середньої освіти, має враховувати потреби та інтереси учнів, спроможності закладу освіти.

Оволодіння учнями ключовими компетентностями має бути забезпечено через використання різноманітних форм і технологій організації освітнього процесу (класно-урочна, проектно-дослідницька, змішана, дистанційна тощо), а також використання форм і методів роботи під час проведення навчальних занять (командна робота учнів, простежування причинно-наслідкових зв'язків, мозковий штурм, пошукова робота тощо).

Розпорядок дня та розклад занять мають враховувати вікові особливості дітей, відповідати їхнім індивідуальним можливостям та інтересам, сприяти формуванню індивідуальних освітніх траєкторій учнів і забезпечувати можливості для гнучкого використання різноманітних організаційних форм навчання і викладання.

Процедури комплектації класів, зарахування, відрахування, переведення та випуску здобувачів освіти мають здійснюватися відповідно до встановленого порядку. Ліцей оприлюднює інформацію про проектну потужність закладу, територію обслуговування, правила конкурсного прийому (у разі здійснення), наповнюваність класів та про вільні місця у них.

Для забезпечення якості управління закладом керівництво розробляє, затверджує та доводить до відома працівників розподіл посадових обов'язків, прав та повноважень, що закріплюється у посадових інструкціях.

Дирекція ліцею має вживати необхідних заходів для забезпечення належного стану приміщень і обладнання: постійно вивчати потреби учнів і педагогічних працівників, готувати і доводити до відома засновника запити для задоволення потреб закладу освіти та відстежувати їх реалізацію.

Педагогічна рада розглядає на своїх засіданнях питання освітнього процесу, зокрема забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності. Колегіальність рішень педагогічної ради має велике значення для формування атмосфери співпраці у педагогічному колективі.

Ліцей сприяє реалізації інноваційної та дослідницько-експериментальної роботи, що дозволяє забезпечити ефективність освітньої діяльності та створює умови для використання в освітньому процесі технологій, спрямованих на підвищення рівня навчальної мотивації учнів.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

7.4.1. У закладі освіти дотримуються права учасників освітнього процесу.

7.4.2. Керівництво закладу освіти комунікує з учасниками освітнього процесу та громадою.

7.4.3. Адміністрація ліцею створює умови для розвитку громадського самоврядування, сприяє здобувачам освіти у виявленні громадянської активності та ініціативи, взаємодії з місцевою громадою.

7.5. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівників

Формою контролю за діяльністю керівників ЗЗСО є атестація.

Ефективність управлінської діяльності керівника під час атестації визначається за критеріями:

- саморозвиток і самовдосконалення керівника у сфері управлінської діяльності;
- стратегічне планування базується на положеннях концепції розвитку ліцею, висновках аналізу та самоаналізу результатів діяльності;
- річне планування формується на стратегічних засадах розвитку закладу;
- здійснення аналізу і оцінки ефективності реалізації планів, проектів;
- забезпечення професійного розвитку вчителів, методичного супроводу молодих спеціалістів;
- поширення позитивної інформації про заклад;

- створення повноцінних умов функціонування закладу (безпечні та гігієнічні);
- застосування ІК-технологій у освітньому процесі;
- забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу;
- позитивна оцінка компетентності керівника з боку працівників.

Ділові та особистісні якості керівників визначаються за критеріями:

- цілеспрямованість та саморозвиток;
- компетентність;
- динамічність та самокритичність;
- управлінська етика;
- прогностичність та аналітичність;
- креативність, здатність до інноваційного пошуку;
- здатність приймати своєчасне рішення та брати на себе відповідальність за результат діяльності.

7.6. Моніторинг та самооцінювання системи управлінської діяльності.

Для моніторингу та самооцінювання управлінської діяльності закладу освіти використовується «Форма самооцінювання системи управлінської діяльності закладу освіти» (Додаток 6).

VIII. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЯВНОСТІ НЕОБХІДНИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Наявні бібліотека, великий та малий спортивні зали, спортивні майданчики зі штучним покриттям, майстерні. Рівень матеріально-технічного забезпечення навчальних кабінетів складає 80 %. Ефективно використовується база кабінетів фізики, хімії, біології, майстерні обслуговуючої праці.

Одним із основних елементів забезпечення якості освітнього процесу є наявність відповідних ресурсів (кадрових, матеріально-технічних, навчально-методичних та інформаційних) та ефективність їх застосування.

Бібрський опорний ліцей імені Уляни Кравченко побудований у 1990 році. Проектна потужність – 1200 учнівських місць.

Приміщення та територія ліцею відповідають державним санітарно-гігієнічним нормам щодо утримання закладів загальної середньої освіти, вони є безпечними та комфортними для навчання та праці.

Стан будівель в належному стані, проте необхідно утеплити фасад та здійснити капітальний ремонт покрівлі закладу освіти.

Діє централізовані водопровід та каналізація. Наявна огорожа території ліцею.

У закладі забезпечується комфортний повітряно-тепловий режим, належне освітлення, прибирання приміщень, облаштування та утримання туалетів, дотримання питного режиму. Робочі місця для педагогічних працівників забезпечені необхідним обладнанням, є місця відпочинку для учасників освітнього процесу. Здобувачі освіти та працівники закладу обізнані з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій і дотримуються їх.

В їдальні наявне водопостачання, необхідне технологічне обладнання в харчоблоці. Приміщення їдальні розраховане на 250 посадкових місць. Організація харчування у гімназії сприяє формуванню культури здорового харчування у здобувачів освіти.

32 навчальні класи та 19 кабінетів повністю забезпечені меблями та обладнані засобами навчання відповідно до вимог законодавства та освітньої програми, хоча потребують заміни новими сучасними меблями.

У ліцеї наявні кабінети: фізичний, хімічний, біологічний, географічний, математичні (2), української мови та літератури, англійської мови (2), історії, основ інформатики та обчислювальної техніки (2), захисту України з електронним тиром, мультимедійний, коворкінговий простір, ресурсна кімната для дітей з ООП. Облаштовано ПРУ.

Ефективно використовується база кабінетів фізики, хімії, біології, обслуговуючої праці. В усіх кабінетах є доступ до самоосвіти, у тому числі, до мережі інтернету. Наявний доступ до всесвітньої інформаційної мережі Інтернет (швидкість доступу – до 100 Мбіт/с).

Рівень матеріально-технічного забезпечення навчальних кабінетів складає 80%.

На цей час у ліцеї – 2 мультимедійних комплекси, 41 стаціонарних комп'ютерів, 25 ноутбуків і 6 хромбуків.

У ліцеї наявні: актовий зал (250 посадкових місць), бібліотека, спортивний та гімнастичний зали. В спортивному залі є достатня кількість

спортивного інвентаря та обладнання. Спортивні площадки для футбольного та волейбольного полів зі штучним покриттям, майстерня по дереву і металу, кабінет обслуговуючої праці.

У закладі наявні музей імені Уляни Кравченко та власна картинна галерея.

Учні забезпечені підручниками, програмовою художньою літературою. Книги зберігаються в належних умовах.

Заклад забезпечений пожежною сигналізацією, частковим відеоспостереженням та оповіщенням.

У закладі освіти постійно відбуваються певні матеріально-технічні трансформації та удосконалення, тому зазначені умови з часом можуть бути змінені.

ІХ. ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ

9.1. Однією з умов розвитку освіти є запровадження інформаційно-комунікаційних технологій в управлінську та освітню діяльність закладу освіти. Така діяльність проводиться у двох напрямках:

- впровадження інформаційних технологій в управлінську діяльність освітнього закладу;
- комп'ютеризація освітнього процесу.

9.2. Перший із зазначених напрямів полягає у створенні оптимальних умов роботи учасників освітнього процесу, застосування ними програмного забезпечення, що допомагає систематизувати роботу суб'єктів управління закладом на усіх рівнях.

9.3. Другий напрям – це впровадження у освітній процес електронних засобів навчання, розробка і застосування електронного супроводу занять, самостійної і виховної роботи та тестових програмних засобів.

9.4. Інновації в управлінні ліцеєм на базі інформаційних технологій є ключовим механізмом, який дозволить створити переваги в конкурентному середовищі. В цьому напрямку основними заходами в розвитку інформатизації є створення її належної та ефективної інфраструктури, впровадження уніфікованих засобів доступу до корпоративних даних, поліпшення керування всіх комплексів інформаційних ресурсів, а також забезпечення відповідності інфраструктури стратегічним цілям ліцею.

9.5. Інформаційна система управління – це програмно-апаратний комплекс, що забезпечує ряд основних функцій роботи з документами в електронному вигляді.

До основних функцій відносять реєстрацію документів, розробку та збереження документів в електронному вигляді, направлення документів на розгляд та виконання, контроль проходження та виконання документів, пошук документів по різним параметрам, введення, підтримку та зберігання будь-яких типів документів, захист від несанкціонованого доступу та управління прав доступу до документів.

9.6. Роботу інформаційної системи закладу освіти забезпечує наявність доступу до мережі Інтернет для учнів та педагогічних працівників (в тому числі через сервіс Wi-Fi), локальної комп'ютерної мережі, внутрішнього електронного документообігу. Значне місце в управлінні ліцеєм відіграє офіційний сайт та facebook-сторінка.

Діяльність закладу освіти на умовах інформаційної відкритості та комунікації з учасниками освітнього процесу і громадою забезпечується наявністю у закладі майданчиків для інформування учасників освітнього процесу: повідомлення на офіційному сайті закладу, сторінці у соціальній мережі Фейсбук, на дошках оголошень, публікаціях соціальних мереж тощо. З метою використання інформаційно-комунікаційних технологій для ефективного управління освітнім процесом в закладі освіти створено інформаційно-освітнє середовище на порталі інформаційної системи управління освітою (ІСУО).

У закладі здійснюється збір, узагальнення, аналіз та використання відповідної інформації для ефективного управління освітнім процесом та іншою діяльністю. Ефективному управлінню якістю освітньої діяльності в закладі освіти сприяють електронна система збирання й аналізу інформації та система електронного документообігу. Для обміну інформацією з якості освітнього процесу використовується відео-, аудіо- і магнітні носії інформації, розмножувальна техніка.

У закладі створений банк даних (статистика) за результатами освітнього процесу та освітньої діяльності:

- статистична інформація форм ЗНЗ-1, 1-ЗСО, 83-РВК;
- інформаційна база про якість освітнього процесу на рівні різних класів;
- інформаційна база про результати зовнішнього незалежного оцінювання в співставленні з річними показниками.

9.7. Найважливішим компонентом цієї роботи є безумовне виконання вимог статті 30 Закону України «Про освіту», яка визначає, що саме заклад має оприлюднювати в обов'язковому порядку:

- Статут закладу освіти ;
- освітні програми, що реалізуються в закладі, та перелік освітніх компонентів, що передбачені ними;
- річний звіт про діяльність закладу;
- правила прийому до закладу;
- правила поведінки здобувачів освіти;
- умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами;
- структура та органи управління;
- кадровий склад закладу;
- освітні програми, що реалізуються в закладі освіти, та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою;
- територія обслуговування, закріплена за закладом освіти його засновником;
- ліцензований обсяг та фактична кількість осіб, які навчаються у закладі;
- наявність вакантних посад, порядок і умови проведення конкурсу на їх заміщення (у разі його проведення);
- мова освітнього процесу;
- наявність вакантних посад;
- матеріально-технічне забезпечення закладу освіти;
- мова (мови) освітнього процесу;
- результати моніторингу якості освіти;
- результати самооцінювання освітньої діяльності закладу освіти;
- план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу;
- порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу;
- порядок реагування на доведені випадки булінгу та відповідальність осіб, причетних до нього;
- кошторис і фінансовий звіт про надходження та використання всіх отриманих коштів, інформація про перелік товарів, робіт і послуг, отриманих як благодійна допомога, із зазначенням їх вартості, а також про кошти, отримані з інших джерел, не заборонених законодавством (для закладів, що отримують публічні кошти, та їх засновники).
- інша інформація, що оприлюднюється за рішенням закладу освіти або на вимогу законодавства.

Інформація, що підлягає оприлюдненню на офіційному сайті, систематично поновлюється.

Без оперативного та повного інформування неможливо створити та підтримувати довіру до роботи закладу, що є обов'язковою умовою для ефективної освітньої діяльності.

9.8. Застосування ІКТ педагогічними працівниками в освітньому процесі спрямоване на реалізацію наступних завдань:

- створення електронних освітніх ресурсів;
- інтенсифікація роботи з документами;
- комунікація з учнями та батьками;
- створення наочності, дидактичних матеріалів в електронному вигляді;
- використання нових освітніх технологій (дистанційного, змішаного навчання, веб-квестів тощо);
- розроблення моніторингових робіт;
- створення електронних каталогів і баз даних;
- використання хмарних сховищ документів;
- використання електронних підручників в освітньому процесі;
- підвищення професійного рівня педагога, обмін досвідом;
- отримання актуальної освітньої інформації;
- створення інформаційної системи моніторингу якості діяльності структурних підрозділів ліцею.

9. 10. Вивчення й оцінювання рівня використання учителями ІКТ може здійснюватися через спостереження за проведенням навчальних занять на освітній платформі Humen та ін., за кількістю створених електронних ресурсів.

Рівень оволодіння учителями ІКТ враховувати у процесі атестації вчителя, можливостей матеріального та морального заохочення.

9.11. Інформаційна система управління освітою

З метою ведення єдиної бази даних та системного ефективного управління освітнім процесом необхідно діяти через інформаційно-освітнє середовище на порталі інформаційної системи управління освітою (ІСУО) <https://isuo.org/> та використовувати складові комплексу ІСУО:

«Курс: Школа» – це програма, яка призначена для:

- ведення єдиної бази даних закладу освіти;
- формування відомостей про інфраструктуру ліцею (корпуси, поверхи, кабінети, класні кімнати і т.ін.);
- формування відомостей про адміністрацію, педагогічний склад;
- формування відомостей про учнів, їх батьків або опікунів;
- формування відомостей про пільгові категорії здобувачів освіти;
- формування відомостей про класи, їх кількість, розподіл по змінах;
- формування відомостей про дисципліни, що викладаються (предмети);
- формування педагогічного навантаження вчителів;
- формування розкладу занять;
- встановлення розпорядку роботи ліцею;
- автоматичного складання обов'язкових звітів;
- формування замовлення підручників та звітів про отримані підручники.

9.12. Засоби дистанційної освіти.

Для здійснення освітнього процесу з використанням дистанційних технологій навчання використовується комплексна освітня платформа Humen, Всеукраїнська школа- онлайн. Це набір безкоштовних інтерактивних інструментів та сервісів Google, розроблених спеціально для дистанційного навчання. З метою педагогічної свободи вчителя допускається використання інших платформ та засобів дистанційної освіти.

9.13. Система відеоспостереження

Одним із головних завдань освітнього закладу є безпека дітей, які проводять значну частину часу в ліцеї на уроках і в післяурочний час.

Забезпечити безпеку дітей у ліцеї здатні сучасні системи охоронного відеоспостереження. Це дозволяє підвищити загальний рівень дисципліни та безпечного перебування учасників освітнього процесу, а також вирішити специфічні ситуації, які виникають під час освітнього процесу.

9.14. Інформаційна культура та медійна компетентність.

Уміння отримувати необхідну інформацію з мережі стає невід'ємною частиною інформаційної культури людини. Робота в комп'ютерних мережах вимагає знань і дотримання правил онлайн-етикету. Таким чином, усі учасники освітнього процесу в закладі освіти мають володіти інформаційною культурою, бути медіа компетентним, виконуючи наступні умови:

- мати уявлення про інформацію, інформаційні процеси та програмн
- забезпечення, які використовуються для забезпечення ефективної діяльності ліцею;
- використовувати у своїй діяльності інформаційні технології, технічні пристрої та додатки;
- дотримуватись принципів інформаційної безпеки;
- дотримуватись вимог академічної доброчесності, що відображені у Положенні про академічну доброчесність;
- дотримуватись етичних норм при публікації інформації в онлайн середовищі.

9.15. Моніторинг забезпеченості інформаційних систем.

Для моніторингу дієвості інформаційних систем для ефективної діяльності закладу освіти використовується «Форма самооцінювання функціонування інформаційних систем закладу освіти» (Додаток 5).

X. МОНІТОРИНГ ТА САМООЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

- 10.1. Основними засобами вивчення якості освіти** є моніторинг та самооцінювання, система інструментарію яких здатна оцінити ефективність освітнього процесу та передбачити подальші кроки до її підвищення.
- 10.2. Моніторинг освітньої діяльності** – це система збирання, обробки, зберігання і розповсюдження інформації про освітню систему або окремі її компоненти, яка орієнтована на інформаційне забезпечення управління, що дозволяє робити висновки про стан об'єкта і дає прогноз її розвитку.
- 10.3. Самооцінювання** – це процес вивчення й оцінювання ефективності функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти з метою вдосконалення освітніх та управлінських процесів.
- 10.4. Призначення моніторингу та самооцінювання** у забезпеченні всіх учасників освітнього процесу зворотнім зв'язком, що дозволяє вносити послідовні зміни в хід реалізації освітньої програми з метою підвищення якості її результатів.
- 10.5. Мета моніторингу та самооцінювання:**
- вивчення рівня ефективності роботи закладу, результатів організації освітньої та науково-методичної роботи, а також раціональності педагогічних засобів та технологій;
  - активізація діяльності педагогічного колективу в напрямі вивчення і впровадження інноваційних технологій;
  - забезпечення ефективного, об'єктивного інформаційного відображення стану якості системи освіти;
  - відстеження динаміки якості наданих освітніх послуг, ефективності управління якістю освіти.
- 10.6. Функції самооцінювання:**
- отримання порівняльних даних, виявлення динаміки і факторів впливу на динаміку;
  - упорядкування інформації про стан і динаміку якості освітнього процесу;
  - координація діяльності організаційних структур (шкільні методичні об'єднання, творчі групи), задіяних у процедурах моніторингу.
- 10.7. Завдання моніторингу та самооцінювання:**
- здійснення систематичного контролю за освітнім процесом в закладі освіти;
  - створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу;
  - аналіз чинників впливу на результативність освітнього процесу, підтримка високої мотивації навчання;
  - сприяння підвищенню якості освіти, відновленню її змісту, форм організації освітнього процесу, у тому числі шляхом впровадження освітніх інновацій, сучасних інформаційних технологій;
  - одержання об'єктивної і достовірної інформації;
  - систематизація інформації, підвищення її оперативності та доступності для учасників освітнього процесу;
  - визначення комплексу освітніх індикаторів, що відображають особливості надання якісних освітніх послуг у ліцеї;

- створення оптимальних комфортних і соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації здобувачів освіти і педагогів;
- прогнозування та прийняття управлінських рішень на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу ліцею.

10.8. Моніторинг та самооцінювання в закладі освіти здійснюють:

- керівник закладу освіти та його заступники;
- засновник;
- органи, що здійснюють управління у сфері освіти;
- державна служба якості освіти;
- органи самоврядування, які створюються педагогічними працівниками, учнями та батьками;
- робочі групи педагогічних працівників;
- класні керівники;
- соціально-психологічна служба закладу освіти.

10.9. Методи моніторингу та самооцінювання:

- спостереження за освітнім середовищем закладу, за проведенням навчальних занять;
- вивчення документації (освітня програма, річний план роботи закладу, протоколи засідань педагогічної ради, накази керівника з основної діяльності та кадрових питань, штатний розпис, статистичні звіти, класні журнали тощо);
- опитування, анкетування учасників освітнього процесу (педагогів, учнів, батьків);
- інтерв'ювання з педагогічними працівниками, представниками учнівського самоврядування;
- самооцінювання власної діяльності педагогічними працівниками, здобувачами освіти, адміністрацією.
- фокус-групи (з батьками, педагогами, здобувачами освіти, представниками учнівського самоврядування);
- відвідування уроків, заходів.
- проведення контрольних робіт;
- участь учнів у I та II, III етапі Всеукраїнських предметних олімпіад, конкурсах тощо.

10.10. Інструментарій: пам'ятка, бланк, анкета тощо.

10.11. Критерії моніторингу та самооцінювання:

- об'єктивність (створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу);
- систематичність (згідно алгоритму дій, етапів та в певній послідовності);
- відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу (валідність), який вивчається, чіткість оцінювання, шляхи перевірки результатів;
- надійність (повторний контроль іншими суб'єктами);
- гуманізм (толерантність, довіра, повага до особистості);
- науковість;
- людиноцентризм.

10.12. Напрямки моніторингу та самооцінювання.

- дотримання законодавства;
- ресурсне забезпечення;
- забезпечення доступності освіти;

- знеособлена інформація про учасників освітнього процесу;
- результати навчання та розвитку здобувачів освіти, формування їх компетентностей;
- кадрове забезпечення освітньої діяльності – якісний і кількісний склад, професійний рівень педагогічного персоналу;
- педагогічна діяльність (проведення навчальних занять, підвищення кваліфікації педагогічних працівників);
- освітнє середовище (санітарно-гігієнічні умови, стан забезпечення навчальних приміщень, безпека спортивних та ігрових майданчиків, робота їдальні та буфету, вплив середовища на навчальну діяльність тощо);
- організація управлінської діяльності;
- психолого-соціологічний середовище у закладі освіти;
- умови здійснення освітньої та управлінської діяльності (матеріально-технічні, санітарно-гігієнічні, нормативно-правові, кадрові, фінансові, навчально-методичні тощо);
- виховний процес;
- результати запровадження освітніх змін, інновацій;
- стан організації освітнього процесу в закладі освіти.

10.13. Етапи проведення моніторингу та самооцінювання:

- **підготовчий** – визначення об'єкта вивчення, визначення мети, критерії оцінювання, розробка інструментарію і механізму відстеження, визначення термінів;
- **практичний** (збір інформації) – аналіз документації, тестування, контрольні зрізи, анкетування, цільові співбесіди, самооцінка тощо;
- **аналітичний** – систематизація інформації, аналіз інформації, коректування, прогнозування, контроль за виконанням прийнятих управлінських рішень.

10.14. Періодичність проведення моніторингу та самооцінювання: здійснюється щорічне комплексне самооцінювання (за напрямками, які визначені у документі про внутрішню систему забезпечення якості). Моніторинг та самооцінювання здійснюється упродовж навчального року – закінченого освітнього циклу, проте оцінювання діяльності окремих процесів закладу можна здійснювати у більш стислі/довші терміни, ніж навчальний рік.

10.15. Очікувані результати моніторингу та самооцінювання:

- отримання результатів стану освітнього процесу в закладі освіти;
- покращення функцій управління освітнім процесом, аналіз даних для прийняття управлінських та тактичних рішень.

10.16. Звітність про результати внутрішнього моніторингу та періодичність його проведення:

- інформація про кадрове забезпечення закладу освіти;
- інформація про контингент учнів;
- інформація про матеріально-технічну базу закладу освіти;
- інформація про рівень навченості учнів ліцею за результатами навчання у I, II семестрі та за рік для учнів початкової, основної та старшої школи;
- інформація про результати моніторингу професійної компетентності вчителя;
- інформація про динаміку навчальних досягнень учнів в розрізі нульового, контрольного та підсумкового заміру знань з предметів навчального плану;

- інформація про результати моніторингу стану викладання предметів інваріантної складової навчального плану;
- інформація про результати державної підсумкової атестації у 4, 9 та 11 класах;
- інформація про результати участі учнів ліцею у Всеукраїнських, обласних, міських олімпіадах, турнірах, конкурсах;
- інформація про результати участі учнів у ЗНО/НМТ.

10.17. Підсумки моніторингу та самооцінювання:

- підсумки моніторингу підводяться за результатами навчального року;
- підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-прогностичних та інформаційних матеріалах;
- за результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи;
- за результатами моніторингу та самооцінювання може бути скоригована стратегія розвитку закладу освіти;
- отримані результати вивчення внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності можуть розглядатися на засіданнях професійних спільнот вчителів (методичних об'єднань), нарадах при керівнику, засіданнях педагогічної ради та інших формах методичної роботи;
- за результатами моніторингу та самооцінювання готуються висновки, які є складовою щорічного звіту про діяльність закладу;
- щорічний звіт оприлюднюється на сайті закладу освіти.

10.18. Показники опису та інструментів моніторингу та самооцінювання якості освіти:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності – якісний і кількісний склад, професійний рівень педагогічного персоналу;
- контингент здобувачів освіти;
- психолого-соціологічний моніторинг;
- результати навчання здобувачів освіти;
- педагогічна діяльність;
- управління закладом освіти;
- освітнє середовище;
- медичний моніторинг;
- моніторинг виховного процесу;
- моніторинг охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- формування іміджу закладу освіти.

10.19. Порядок проведення моніторингу та самооцінювання:

- організація роботи щодо здійснення внутрішнього моніторингу покладається на керівника закладу освіти;
- робота з проведення внутрішнього моніторингу здійснюється адміністрацією закладу, педагогічними працівниками в складі робочих груп, соціально-психологічною службою, а також передбачає залучення представників учнівського самоврядування, батьків, якщо є можливість – фахівців у сфері оцінювання якості, освітніх експертів;
- загальне керівництво щодо здійснення внутрішнього моніторингу покладається на адміністрацію закладу освіти;

- уповноважені особи, що проводить дослідження, мають можливість обрати один із запропонованих видів моніторингу, здійснюють упорядкування інформації про стан і динаміку якості освітнього процесу, координують та узгоджують свою діяльність з адміністрацією закладу освіти;
- уповноважені особи несуть відповідальність за дотримання критеріїв здійснення моніторингу;
- моніторинг може проводитись як під час освітнього процесу, так і в позанавчальний час.

10.20. Відповідальність щодо здійснення внутрішнього моніторингу та самооцінювання:

- відповідальність за організацію та проведення моніторингового дослідження покладається на керівника та адміністрацію закладу освіти;
- контроль та періодичність проведення моніторингу здійснює адміністрація;
- особи, які організують та здійснюють моніторинг, несуть персональну відповідальність за обробку даних, достовірність і об'єктивність наданої інформації;
- моніторинг передбачає широке використання сучасних інформаційних технологій на всіх етапах: збирання, обробка, зберігання, використання інформації;
- зберігання та оперативне використання інформації здійснюється як в електронному, так і в паперовому варіанті.

10.21. Форми узагальнення інформації.

До інформації, яку має надати відповідальна особа після завершення процедури оцінювання, відносяться аналітична довідка, письмовий звіт, усний звіт, доповідна записка, акт тощо.

10.22. Рівень оцінювання.

Рівень оцінювання як обов'язковий елемент механізму передбачає визначення рівня оцінювання: перший (високий); другий (достатній); третій (вимагає покращення); четвертий (низький).

10.23. Управлінське рішення.

Управлінське рішення приймається на основі аналізу отриманої інформації у вигляді наказу, рішення педагогічної ради, ради закладу, розпорядження, вказівки, письмового доручення, припису, інструкції, резолюції тощо і спрямоване на удосконалення якості освіти у ліцеї.

XI. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

11.1. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти схвалюється педагогічною радою, яка має право вносити до нього зміни та доповнення. Затверджується та вводиться в дію наказом керівника закладу освіти.

11.2. Дія Положення поширюється на педагогічних працівників, здобувачів освіти, інших учасників освітнього процесу закладу освіти.

11.3. Заклад забезпечує публічний доступ до Положення через власний офіційний сайт.

Форма самооцінювання освітнього середовища закладу освіти

Дата _____

Показники	Так	Частково	Ні
I. Забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці			
1. Територія та приміщення чисті і охайні.			
2. Щоденно здійснюється огляд території.			
3. Територія закладу недоступна для несанкціонованого заїзду транспорту та доступу сторонніх осіб..			
4. У приміщення закладу допускаються виключно учасники освітнього процесу			
5. Кількість учнів закладу освіти не перевищує його проектну потужність.			
6. Навчальні кабінети перших класів розміщені на першому поверсі			
7. Навчальні кабінети початкової школи непрохідні, розміщені в окремому приміщенні/блоці.			
8. Облаштовано спортивні майданчики. Майданчики для учнів 1 - 4-х класів обладнані тіншовими навісами, ігровим та фізкультурно-спортивним обладнанням, що відповідає віковим особливостям учнів та запитам дітей з особливими освітніми потребами			
9. У приміщеннях закладу освіти повітряно-тепловий режим та освітлення відповідає санітарним нормам.			
10. Приміщення прибрані.			
11. Облаштовані туалети утримуються в належному стані.			
12. У закладі дотримано питний режим/			
13. Приміщення закладу освіти використовуються раціонально, комплектування класів відбувається з урахуванням чисельності здобувачів освіти, їх особливих освітніх потреб, площі навчальних приміщень.			
14. У закладі освіти є персональні робочі місця для педагогічних працівників, облаштовані місця відпочинку для учасників освітнього процесу.			
15. Заклад освіти забезпечений навчальними кабінетами і приміщеннями, необхідними для реалізації освітньої програми та забезпечення освітнього процесу			
16. Навчальні кабінети обладнані засобами навчання відповідно до вимог законодавства та освітньої програми.			
17. Інструктажі і навчання проводяться з здобувачами освіти.			
18. Учасники освітнього процесу дотримуються вимог щодо охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій.			

19. Інструктажі і навчання проводяться з педагогічними працівниками.			
20. Педагогічні працівники та керівництво вживають відповідних заходів у разі нещасного випадку.			
21. Організація харчування в закладі освіти сприяє формуванню культури здорового харчування в здобувачів освіти.			
22. Учасники освітнього процесу задоволені умовами харчування.			
23. Комп'ютери закладу освіти облаштовані технічними засобами та інструментами контролю за безпечним користуванням мережею Інтернет.			
24. Здобувачі освіти та батьки поінформовані закладом освіти щодо безпечного використання мережі Інтернет.			
25. У закладі освіти налагоджена система роботи з адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу			
II. Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації			
1. У закладі освіти розроблений План заходів із запобігання та системній протидії булінгу.			
2. Заходи запобігання булінгу проводяться регулярно відповідно до плану роботи.			
3. Здобувачі освіти та педагогічні працівники вважають освітнє середовище безпечним і психологічно комфортним.			
4. Керівництво та педагогічні працівники закладу освіти проходять навчання (у тому числі дистанційно), співпрацюють з компетентними фахівцями, ознайомлюються з нормативно-правовими документами щодо виявлення ознак булінгу, іншого насильства та запобігання йому.			
5. Заклад освіти співпрацює з представниками правоохоронних органів, іншими фахівцями, регулярно залучаючи їх до роботи з питань запобігання та протидії булінгу.			
6. У закладі освіти оприлюднено правила поведінки, адаптовані для сприйняття учасниками освітнього процесу, що засновані на правах людини й спрямовані на формування позитивної мотивації поведінці учасників освітнього процесу. Учасники освітнього процесу ознайомлені з ними та дотримуються їх.			
7. У закладі освіти здійснюється постійний аналіз причин відсутності здобувачів освіти, на основі результатів аналізу приймаються відповідні рішення, які є результативними.			
8. Заклад реагує на звернення про випадки булінгу, приймаються відповідні рішення, простежується результат виконання цих рішень, здійснюється аналіз звернень та ефективності прийнятих рішень.			

9. Психологічна служба закладу освіти здійснює системну роботу з виявлення, реагування та запобігання булінгу, іншому насильству.			
10. Здобувачі освіти, яким необхідна психолого-соціальна підтримка, отримують її.			
11. Заклад освіти повідомляє органи та служби у справах дітей, правоохоронні органи про факти булінгу та іншого насильства			
III. Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору			
1. У закладі освіти забезпечено архітектурну доступність для осіб з особливими освітніми потребами (забезпечено доступ до території, споруди).			
2. Приміщення і територія адаптовані до використання всіма учасниками освітнього процесу, зокрема: туалетні кімнати, навчальні приміщення, їдальня, маршові сходи (наявність мобільних підйомників), коридори, гардероб облаштовані з урахуванням індивідуальних освітніх потреб.			
3. У закладі освіти наявні та використовуються ресурсна кімната, дидактичні засоби відповідно до освітніх потреб здобувачів освіти.			
4. Заклад освіти забезпечений необхідними фахівцями та/або залучає необхідних фахівців для реалізації інклюзивного навчання.			
5. У закладі освіти забезпечується корекційна спрямованість освітнього процесу на основі єдності, співпраці педагогічного колективу з сім'єю, фахівцями ІРЦ, іншими фахівцями.			
6. Педагогічні працівники застосовують специфічні форми й методи роботи під час роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.			
7. У закладі освіти налагоджено співпрацю педагогічних працівників щодо навчання дітей з особливими освітніми потребами (створення координаційних груп учителів, команди психолого-педагогічного супроводу).			
8. До розроблення індивідуальної програми розвитку залучені батьки, створені умови для залучення асистента дитини в освітній процес			
9. Заклад освіти системно співпрацює з інклюзивно-ресурсним центром щодо психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами.			
10. У закладі освіти формуються наскрізні навички здорового способу життя та екологічно доцільної поведінки у здобувачів освіти в освітньому процесі, у тому числі через освітні проекти.			
11. Простір закладу освіти, обладнання, засоби навчання сприяють формуванню ключових компетентностей та наскрізних умінь здобувачів освіти.			

12. У закладі освіти створена бібліотека/інформаційно-ресурсний центр, яка (ий) використовується для індивідуальної, групової, проектної та іншої роботи в рамках освітнього процесу, різних форм комунікації учасників освітнього процесу.			
13. У закладі освіти ресурси бібліотеки/інформаційно-ресурсного центру використовуються для формування в учнів інформаційно-комунікативної компетентності через проведення консультацій, навчальних занять, позаурочних заходів			
14. У закладі освіти наявні засоби та обладнання для розвитку STEAM-освіти			
15. У закладі освіти провадиться діяльність спрямована на реалізацію STEAM-освіти під час уроків та в позаурочний час			

Форма самооцінювання системи оцінювання здобувачів освіти

Дата _____

Показники	Так	Частково	Ні
<i>I. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень</i>			
1. У закладі освіти оприлюднено критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень у різних формах.			
2. Здобувачі освіти отримують інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання їхніх навчальних досягнень із сайту закладу, за допомогою усної інформації від педагогічних працівників, інформаційних стендів у навчальних кабінетах та інших приміщеннях закладу.			
3. Учителі застосовують систему оцінювання, спрямовану на реалізацію компетентнісного підходу.			
4. Здобувачі освіти вважають, що оцінювання результатів їхнього навчання у закладі освіти є справедливим і об'єктивним.			
<i>II. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти</i>			
1. У закладі освіти систематично проводяться моніторинги результатів навчання здобувачів освіти з усіх предметів (курсів) інваріантної частини.			
2. За результатами моніторингів здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти, приймаються рішення щодо їх коригування, помітний позитивний результат цих рішень.			
3. Переважна більшість вчителів використовують у своїй роботі формувальне оцінювання.			
<i>III. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання</i>			
1. Здобувачі освіти отримують необхідну допомогу в навчальній діяльності в різних формах (консультації, індивідуальні завдання, допомога в підготовці до участі в учнівських олімпіадах, науково-дослідницькій діяльності тощо).			
2. Переважна більшість здобувачів освіти відповідально ставиться до процесу навчання, оволодіння освітньою програмою.			
3. Переважна більшість учителів використовують самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти.			

Форма спостереження за навчальним заняттям

Вчитель _____

Дата проведення _____ Клас _____

Кількість учнів _____ з них присутніх _____

Кількість дітей з особливими освітніми потребами _____ з них присутніх _____

Предмет _____

Тема навчального заняття _____

Інструктаж з питань безпеки життєдіяльності (у разі необхідності) _____

1. Під час проведення навчального заняття спостерігався розвиток і формування ключових компетентностей

№ з/п	Ключова компетентність	Так	Примітка
1	Спілкування державною мовою		
2	Спілкування іноземними мовами		
3	Математична грамотність		
4	Компетентності у галузі природничих наук		
5	Екологічна компетентність		
6	Інформаційно-комунікаційна компетентність		
7	Навчання впродовж життя		
8	Громадянська компетентність		
9	Культурна компетентність		
10	Ініціативність і підприємливість		

2. Робота учнів під час проведення навчального заняття

№ з/п	Перелік тверджень	Так	Примітка
1	Усі учні працювали під час проведення навчального заняття із зацікавленням, співпрацювали між собою		
2	Більшість учнів працювала під час проведення навчального заняття		
3	Переважає більшість учнів були пасивними під час проведення заняття (переважало монологічне мовлення педагога над діалогічним мовленням педагога з учнями)		
4	Усі учні були пасивні під час проведення заняття, не залучались до роботи		

	(домінувало монологічне мовлення вчителя)		
--	---	--	--

3. Оцінювання результатів навчання під час проведення навчального заняття

№ з/п	Діяльність учителя	Так	Примітка
1	Оцінює результати навчання учнів, відповідно до розроблених критеріїв		
2	Оприлюднює критерії оцінювання результатів навчання		
3	Надає учням час на обдумування відповіді		
4	Супроводжує відповідь учня уточнювальними запитаннями		
5	Забезпечує зворотний зв'язок щодо якості виконання/виконаного завдання		
6	Спрямовує оцінювання навчальних досягнень на індивідуальний поступ учня		
7	Використовує прийоми самооцінювання і взаємооцінювання учнів		
8	Відзначає досягнення учнів, підтримує у них бажання навчатися		
9	Добирає домашнє завдання, спрямоване на оволодіння ключовими компетентностями, озвучує критерії його оцінювання		
10	Дає учням можливість вибору рівня навчальних завдань і напрямів навчальної діяльності		

4. Спрямованість навчального заняття на формування суспільних цінностей

№ з/п	Діяльність учителя	Так	Примітка
1	Спрямовує зміст навчального матеріалу на виховання в учнів: патріотизму, поваги до державної мови, культури, законів		
2	Розвиває в учнів загальнолюдські цінності (соціальну емпатію, толерантність, інклюзивну культуру тощо)		
3	Розвиває в учнів навички співпраці та культуру командної роботи		

5. Використання інформаційно-комунікаційних технологій, обладнання, засобів навчання

№ з/п	Діяльність учителя	Так	Примітка
1	Використовує інформаційно-комунікаційні технології, що сприяють формуванню в учнів ключових компетентностей		
2	Використовує електронні освітні ресурси		
3	Використовує медіаресурси з навчальною метою		
4	Використовує мережу Інтернет для пошуку навчальної інформації, виконання онлайн-завдань тощо		
5	Використовує обладнання та засоби навчання для активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів		

6. Комунікація з учнями

№ з/п	Діяльність учителя	Так	Примітка
1	Співпрацює з учнями на засадах партнерства		
2	У роботі з учнями застосовує авторитарний підхід		
3	Вислуховує та сприймає думки учнів, їх погляди		
4	Застосовує особистісно орієнтований підхід		
5	Дотримується принципів академічної доброчесності		

7. Організація роботи з учнями з особливими освітніми потребами (за потреби)

№ з/п	Діяльність учителя	Так	Примітка
1	Планує роботу під час проведення навчального заняття із урахуванням індивідуальних потреб учнів з особливими освітніми потребами		
2	Адаптує/модифікує зміст навчального матеріалу до індивідуальних освітніх можливостей учнів з особливими освітніми потребами		

3	Використовує спеціально розроблені завдання та залучає до спільної роботи учнів з особливими освітніми потребами		
4	Дотримується відповідності темпу навчального заняття індивідуальним навчальним можливостям учнів з особливими освітніми потребами		
5	Забезпечує корекційну спрямованість освітнього процесу		
6	Конструктивно співпрацює з асистентом учителя/асистентом дитини		
7	Використовує корекційні (дидактичні) засоби навчання під час роботи з учнями, які мають особливі освітні потреби		

8. Досягнення мети, реалізація завдань та очікуваних результатів навчального заняття, мотивація до навчання

№ з/п	Перелік тверджень	Так	Примітка
1	Мета чітко простежується протягом навчального заняття; заняття спрямоване на розвиток ключових компетентностей, набуття життєвого досвіду та/або вміння його застосовувати в різних ситуаціях, формулювати завдання, самостійно приймати рішення; учні вмотивовані до навчально-пізнавальної діяльності		
2	Мета чітко простежується протягом навчального заняття; заняття спрямоване на розвиток ключових компетентностей, містить прикладне спрямування; учитель мотивує учнів до навчально-пізнавальної діяльності		
3	Мета і завдання навчального заняття спрямовані на відтворення знань учнів, заучування матеріалу підручника; учитель не мотивує учнів до оволодіння ключовими компетентностями		
4	Мета навчального заняття не простежується, зміст навчального заняття не відповідає навчальній програмі та календарно-тематичному плану учителя		

Примітки

Вчитель _____

Форма самооцінювання системи педагогічної діяльності ПБ
педагогічного працівника ____ Дата _____

Показники	Так	Частково	Ні
<i>I. Ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу.</i>			
1. Педагогічні працівники планують свою діяльність, аналізують її результативність.			
2. Педагогічні працівники застосовують освітні технології, спрямовані на оволодіння здобувачами освіти ключовими компетентностями та наскрізними вміннями з використанням різних форм організації освітнього процесу.			
3. Педагогічні працівники беруть участь у формуванні та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів освіти.			
4. Педагогічні працівники створюють та/або використовують освітні ресурси (електронні презентації, відеоматеріали, методичні розробки, вебсайти, блоги тощо).			
5. Педагогічні працівники сприяють формуванню суспільних цінностей у здобувачів освіти.			
6. Педагогічні працівники використовують ІКТ в освітньому процесі.			
<i>II. Постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників</i>			
1. Педагогічні працівники сприяють формуванню, забезпечують власний професійний розвиток і підвищення кваліфікації, у тому числі щодо методик роботи з особливими освітніми потребами.			
2. Педагогічні працівники здійснюють інноваційну діяльність, беруть участь у дослідно-експериментальній роботі, освітніх проєктах, залучаються до роботи як освітні експерти.			
<i>III. Налаштування співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками закладу освіти</i>			
1. Педагогічні працівники діють на партнерських засадах.			
2. Педагогічні працівники співпрацюють з батьками здобувачів освіти з питань організації освітнього процесу, забезпечують постійний зворотній зв'язок.			
3. Переважна більшість батьків задоволені рівнем комунікації з педагогічними працівниками.			
4. У закладі освіти існує практика педагогічного наставництва, взаємонавчання та інших форм професійної співпраці.			

IV. Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності

1. Педагогічні працівники під час провадження педагогічної та наукової (творчої) діяльності дотримуються академічної доброчесності.			
2. Педагогічні працівники сприяють дотриманню академічної доброчесності здобувачами освіти.			
3. Учителі інформують учнів про дотримання принципів академічної доброчесності.			

Форма самооцінювання функціонування інформаційних систем закладу освіти

Дата _____

Показник	Так	Частково	Ні
У закладі освіти використовується інформаційна система управління освітою (ІСУО).			
У закладі здійснюється електронна реєстрація заяв батьків для формування 1-их класів.			
Заклад освіти має власний сайт.			
На сайті закладу постійно поновлюється інформація щодо освітнього процесу та діяльності закладу в цілому.			
Прозорість та інформаційна відкритість закладу освіти забезпечується згідно зі статтею 30 Закону України «Про освіту».			
На сайті закладу висвітлена його фінансово-господарська діяльність.			
У закладі освіти широко розбудована локальна мережа з доступом до інформаційних ресурсів, необхідних під час освітнього процесу та управлінської діяльності.			
Заклад освіти підключено до мережі Інтернет.			
Інтернет доступний у всіх навчальних кабінетах.			
Робочі місця педагогічних працівників та управлінського персоналу забезпечуються доступом до глобальної мережі.			
Комп'ютери закладу освіти облаштовані засобами контролю за безпечним використанням мережі Інтернет.			
Учасники освітнього процесу систематично інформуються щодо безпечного використання онлайн-простору.			
В закладі освіти наявна система відеоспостереження.			
В закладі освіти наявні інформаційні бази даних (ЗНЗ-1, 1-ЗСО, 83-РВК, БД про пільгові категорії дітей, БД про успішність здобувачів освіти, БД про досягнення учнів у олімпіадах, конкурсах, змаганнях, БД про результати ДПА, звіти про успішність, БД працівників закладу освіти, БД комп'ютерної та мультимедійної техніки тощо).			
В закладі освіти здійснюється електронний документообіг.			
В закладі освіти широко використовуються інформаційно-комунікаційні технології під час освітнього процесу.			
В закладі освіти ІКТ використовуються під час управлінської діяльності.			
В закладі освіти для педагогічних працівників проводяться навчання та консультації щодо діджиталізації освітнього процесу та інноваційних засобів навчання.			
Заклад освіти при потребі ефективно здійснює освітню діяльність з використанням дистанційних технологій навчання.			
Педагогічних працівників не обмежують у виборі методів та платформ дистанційної освіти.			
В закладі освіти наявний працівник, що здійснює технічне обслуговування інформаційних систем.			

Форма самооцінювання системи управлінської діяльності

Дата _____

Показники	Так	Частково	Ні
<i>Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань</i>			
1. Стратегія розвитку закладу освіти відповідає особливостям і умовам його діяльності (тип закладу, мова навчання, територія обслуговування, формування контингенту здобувачів освіти, обсяг та джерела фінансування тощо), передбачає заходи з підвищення якості освітньої діяльності.			
2. Річний план роботи закладу освіти реалізує стратегію його розвитку, враховує освітню програму, результати самооцінювання.			
3. Учасники освітнього процесу залучаються до розроблення річного плану роботи закладу освіти			
4. Керівник та органи управління закладу освіти аналізують реалізацію річного плану роботи та у разі потреби коригують його.			
5. Діяльність педагогічної ради закладу освіти спрямовується на реалізацію річного плану роботи та стратегію розвитку закладу.			
6. У закладі освіти функціонує внутрішня система забезпечення якості освіти.			
7. Заклад освіти розробляє та оприлюднює документ, що визначає стратегію (політику) і процедури забезпечення якості освіти.			
8. У закладі освіти щорічно здійснюється комплексне самооцінювання освітньої діяльності.			
9. Учасники освітнього процесу залучаються до самооцінювання якості освітньої діяльності.			
10. Керівництво закладу освіти систематично вживає заходів для створення належних умов діяльності закладу (зокрема, вивчає стан матеріально-технічної бази, планує її розвиток, звертається із відповідними клопотаннями до засновника, провадить фандрайзингову діяльність тощо).			
<i>Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм</i>			
1. Учасники освітнього процесу задоволені загальним психологічним кліматом у закладі освіти і діями керівництва щодо формування відносин довіри та конструктивної співпраці між ними.			
2. У закладі освіти забезпечується доступ учасників освітнього процесу, представників місцевої громади до спілкування із керівництвом (особистий прийом, звернення, використання сучасних засобів комунікації тощо).			

3. Керівництво закладу вчасно розглядає звернення учасників освітнього процесу та вживає відповідних заходів реагування.			
4. Заклад освіти забезпечує змістовне наповнення та вчасне оновлення інформаційних ресурсів закладу (інформаційні стенди, сайт закладу освіти, сторінки у соціальних мережах тощо).			
<i>Ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників</i>			
1. У закладі освіти укомплектовано кадровий склад (відсутність вакансій).			
2. Педагогічні працівники закладу освіти, які працюють за фахом (мають відповідну освіту та/або професійну кваліфікацію).			
3. Керівництво закладу освіти застосовує заходи матеріального та морального заохочення до педагогічних працівників.			
4. Керівництво закладу освіти створює умови для постійного підвищення кваліфікації, чергової та позачергової атестації, добровільної сертифікації педагогічних працівників.			
5. Керівництво закладу освіти сприяє професійному розвитку педагогічних працівників.			
<i>Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з місцевою громадою</i>			
1. У закладі освіти створюються умови для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу.			
2. Управлінські рішення приймаються з урахуванням пропозицій учасників освітнього процесу.			
3. Керівництво сприяє участі громадського самоврядування у вирішенні питань щодо діяльності закладу освіти.			
4. Керівництво закладу підтримує освітні та громадські ініціативи учасників освітнього процесу, які спрямовані на сталий розвиток закладу освіти та участь у житті місцевої громади (культурні, спортивні, екологічні проекти, заходи тощо).			
5. Режим роботи закладу освіти враховує потреби учасників освітнього процесу, особливості діяльності закладу.			
6. У розкладі навчальних занять забезпечено розподіл навчального навантаження з урахуванням вікових особливостей здобувачів освіти.			
7. Розклад навчальних занять у закладі освіти сформований відповідно до освітньої програми.			
8. Керівництво закладу освіти забезпечує розроблення та затвердження індивідуальних освітніх траєкторій (навчальних планів), використання форм організації освітнього процесу відповідно до потреб здобувачів освіти.			

Формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності

1. Керівництво закладу освіти забезпечує реалізацію заходів щодо формування академічної доброчесності та протидіє фактам її порушення.

2. Здобувачі освіти і педагогічні працівники поінформовані щодо дотримання академічної доброчесності.

3. Керівництво закладу освіти забезпечує проведення освітніх та інформаційних заходів, спрямованих на формування в учасників освітнього процесу негативного ставлення до корупції.